

TEMPS DE CANVIS.

COL·LECTIU "SÍNTESI"

MARTÍ CARNICER
FRANCESC COLOMER
JOAN FUSTER
ARSENÍ GIBERT
ROSA MARTÍ
MARTA MATA
JOAN MANUEL DEL POZO
ANNA TERRÓN

INDEX

- 1 Introducció.
 - 1.1 El PSC, un Partit necessari.
 - 1.2 Els problemes de l'adaptació.
- 2 Declaració d'intencions.
 - 2.1 Transparència al PSC.
 - 2.2 Pluralitat interna al PSC.
 - 2.3 Debat obert i lliure al PSC.
- 3 La crisi del model de representació política.
- 4 El cas del PSC.
- 5 Formes de fer política passades de moda.
- 6 El retorn a la idea.
 - 6.1 Les actuals reflexions del socialisme europeu.
 - 6.2 L'agenda d'un nou projecte.
 - 6.3 Reformar l'instrument.
- 7 Dues cartes obertes.
 - 7.1 Carta oberta a Joan Reventós, Raimon Obiols, Pasqual Maragall, Joaquim Nadal i Narcís Serra.
 - 7.2 Carta oberta als lectors d'aquest document.

ANNEX

Comentaris crítics a aquest document de:

Lluís Armet

Joan Cals

Victòria Camps

Salvador Giner

Ernest Maragall

Francesc Martí Jusmet

Josep Verde Aldea

1. INTRODUCCIÓ

*"En aquest tombant
de mil.lenni les
coses canvien més
de pressa de com no
ho havien fet mai."*

En aquest tombant de mil.lenni, les coses canvien més de pressa de com no ho havien fet mai.

Vertiginosament.

La globalització del món és l'expressió de molts d'aquests canvis.

Aquesta globalització no és una figura retòrica ni una moda dialèctica, sinó un fet indefugible.

No és tan sols, ni principalment, l'efecte de decisions polítiques. Desborda la política entesa en termes convencionals.

És l'efecte de canvis tecnològics, geoeconòmics i socials de gran magnitud.

De la comunicació a temps real, integral i arreu.

*"Només el vell
imperatiu moral de
la llibertat,
l'equitat,
la fraternitat és
immutable."*

Comença a ser clar que en el nou mil.lenni tot serà diferent.

La política, la «res publica», les formes d'organització i de relació social, també.

Si volem tirar endavant projectes polítics d'esquerra, hem de tenir clar que només el vell imperatiu moral de la llibertat, l'equitat, la fraternitat és immutable.

La resta l'hem de reinventar permanentment.

Les noves respostes a les noves situacions, encara que les anem trobant, seran provisionals.

La velocitat és un dels signes dels temps.

Però hem d'aprendre a compaginar aquest ritme amb la calma i la reflexió. Invertir en **en comprendre el que passa i en interpretar-ho.**

Compatibilitzar l'allau de fets i informació amb la preservació de la formació de criteri individual i la sedimentació dels valors col·lectius del concepte de Ciutadania.

Seria erroni pretendre trobar respostes omnicomprendives del món. Cal anar aprenent a situar-nos en la complexitat, a treballar amb moltes variables, a seleccionar-les bé.

A estratificar-les bé, cada subconjunt en el seu àmbit idoni.

És per això que cal dedicar una atenció especial a l'educació, que preservi i orienti les futures generacions respecte als impactes de l'actualitat i, a elles encara més, les formi en la comprensió i interpretació del que veuen i viuen, amb models oberts.

L'alternativa a aquest aprenentatge és el replegament sobre models tancats que acaben esdevenint totalitaris i duen inexorablement la decadència en tots els ordres.

*"Reafirmem
la vigència del
socialisme i apel·lem
a la seva capacitat
d'adaptació."*

Precisament en aquest marc canviant reafirmem la vigència del socialisme i apel·lem a la seva capacitat d'adaptació.

És d'això del que volem parlar en aquest document.

De com el PSC ha d'afrontar aquest aprenentatge.

1.1 EL PSC, UN PARTIT NECESSARI.

"El PSC, un partit necessari i útil."

I útil. Ha estat al llarg de la seva existència i ha de seguir essent un bon instrument. De fet, al seu naixement no partia de zero. Recollia i sintetitzava els grans corrents i tradicions culturals de la rica i complexa història de l'esquerra no-autoritària a Catalunya.

El seu esperit fundacional és el seu gran patrimoni. Un patrimoni que s'ha consolidat a mesura que el PSC s'anava convertint en un gran partit de govern.

"El seu esperit fundacional és el seu gran patrimoni."

I pot presentar un magnífic full de serveis.

Ha estat i és el màxim garant de la cohesió social del país. L'interpret genuí i real d'aquell «som 6 milions» que, per d'altres, és tan sols un eslògan.

Un gran factor de transformació i progrés governant a la majoria de les ciutats grans i mitjanes de Catalunya.

Cabdal en la construcció de l'autogovern de Catalunya.

Fent valuoses aportacions a l'experiència de govern dels socialistes a Espanya.

Participant activament en el procés de construcció europea. Entenent sempre, i també ara que molts sectors de la dreta i de l'esquerra ho qüestionen, que fora d'Europa no hi ha camins transitables.

"Està en condicions de sintetitzar el protagonisme de les noves generacions de catalans sense distinció."

Cap d'altre no està avui en condicions de sintetitzar el protagonisme de les noves generacions de catalans, sense distinció d'origen i llengua, en un projecte polític de futur.

N'estem legítimament orgullosos, del nostre Partit.

1.2 ELS PROBLEMES DE L'ADAPTACIÓ.

"Tenim problemes d'adaptació. De com fer front als nous reptes."

En tenim.

Problemes de com fer front als nous reptes. De comprensió d'aquests temps de canvis.

La por a un futur incert genera problemes gens fàcils de resoldre.

Contradiccions, pugnes de poder intern latents en part i en part ja aflorades, inèrcies perniciosos, tacticismes subordinats al «dia a dia».

Un «mal rotllo» al capdavant.

"En temps de canvis, el que caracteritza l'esquerra és la capacitat d'assumir els riscos de la innovació."

Però ens en volem sortir.

Sabem que no serà fàcil. Que portem retard i que hem d'accelerar per recuperar el temps perdut.

Perquè la qüestió no és tan sols adaptar-se.

La qüestió és també el ritme.

Si ho fem com a mínim paral·lelament al pas que s'adapta la societat, seguirem essent útils.

En temps de canvis el que caracteritza l'esquerra és la capacitat d'assumir els riscos

*"El socialisme ha
acreditat, al llarg de la
història, una gran
capacitat
d'autoreforma."*

de la innovació davant del conservadorisme.

Si ho fem amb retard, si ens tanquem en concepcions i dogmes obsolets, si ens perdem enmig dels tics endogàmics que ara ens pertorben, no serem útils.

Serem, com a màxim, una força política conservadora que, paradoxalment, intentarà sobreviure venent un tronat esquerranisme verbal.

Estem convençuts que ens en sortirem.

Comptem probablement amb el millor capital humà de tots els partits catalans.

Perviu en les il·lusions que feren néixer el PSC i les motivacions que ens han dut a tots a fer política.

El socialisme no-autoritari ha acreditat abastament, al llarg de la història i arreu, una gran capacitat d'autoreforma.

La societat catalana sap que el PSC és necessari i ens ajudarà, amb crítiques, amb estímuls i amb participació.

De moment ja és important saber identificar la nostra inadaptació.

2 DECLARACIÓ D'INTENCIONS.

"Al PSC li convé una sacsejada."

La redacció d'aquest paper i la seva difusió és, evidentment, una iniciativa política. De gent que no vol etiquetes. Que només accepta l'etiqueta del PSC. De gent convençuda que no estem en el camí del canvi, que vol contribuir a trobar el rumb correcte. Que creu en el PSC i que el PSC és capaç de trobar-lo. Que cal una profunda reflexió.

Que al PSC li convé una sacsejada.

I, d'entre les formes que hem considerat per tal de fer aquesta contribució, hem optat per una. Hem triat un mètode.

Inusual.

Poc convencional. Confiem que serà d'utilitat.

Consisteix en obrir una reflexió simultàniament a dins i a fora del PSC.

Sembla obligat explicar perquè hem elegit aquest mètode.

De fet, les raons formen part de la reflexió.

I es podrien resumir així: la franquesa vs. la retòrica.

Són de tres tipus:

2.1 TRANSPARÈNCIA AL PSC.

"Els ciutadans tenen dret a saber el que passa en els partits polítics."

Estem profundament convençuts que l'opinió pública, els electors, els ciutadans tenen dret, tot el dret, a saber el que passa en els partits polítics.

Els partits polítics no són patrimoni exclusiu dels seus afiliats.

Són instruments de la societat per sintetitzar i concretar opcions polítiques.

Han de ser transparents i oberts. En tot.

"Els partits han de ser transparents i oberts. En tot."

Creiem que això que en els darrers anys hem convingut en anomenar «credibilitat política» és, cada vegada més, sinònim de transparència, de sinceritat. L'endogàmia dels partits, l'argot que s'usa en la vida política, els arguments rebuscats i sovint incomprensibles, són factors determinants de l'allunyament social de la política democràtica.

La franquesa és una condició necessària, potser no suficient, per a la credibilitat.

Volem contribuir a un PSC transparent.

***"Els partits polítics
serveixen per aglutinar
gent heterogènia."***

***"Quan hi ha
unanimitats globals,
algú ha violentat
alguna llibertat."***

***"L'instrument esdevé
un fi en si mateix."***

2.2 PLURALITAT INTERNA AL PSC.

Els partits polítics serveixen, precisament, per aglutinar gent heterogènia, per canalitzar posicions diverses i convertir-les en projectes polítics en base a unes afinitats suficients. Els partits que es passen la vida homogeneïtzant posicions són grupuscles marginals, anant molt bé, testimonials.

Quan a un partit hi ha unanimitats globals, això és sempre aparent, passa una d'aquestes dues coses o una combinació de totes dues: o bé hi ha un lideratge unipersonal absorbent i excessiu, o bé algú, d'alguna forma n'hi ha moltes- ha violentat alguna llibertat.

Llavors, aquests partits deixen de pensar.

Esdevenen, en el millor dels casos i durant un temps no il·limitat, instruments electorals. Es van autodegradant i autoinvalidant per fer política.

La materialització d'aquests processos mai no és sobtada. Mai no es reconeix.

S'instal·la la cultura del «tot va bé». Dels discursos autojustificadors implacables, «som els millors».

Deixen de reflexionar sobre el que passa a fora. De fet, ni tan sols se n'assabenten. Deixen de rebre «inputs» externs i els que reben no els processen o els processen estrictament en clau electoral.

Tendeixen a escoltar les minories sorolloses i a oblidar les majories silencioses.

La societat la veuen en tercera persona. No ciutadans, sinó agregats estadístics. En el millor dels casos, clientela.

L'instrument esdevé un fi en si mateix.

Sense reflexió el projecte esdevé inevitablement diluït, caducat, retòric i l'eficàcia electoral entra en declivi. Tard o d'hora el partit esdevé una andròmina inútil.

Volem un PSC plural, que reflexioni i debati, amb la seva pluralitat a l'aparador, a l'abast de tothom.

2.3 DEBAT OBERT I LLIURE AL PSC.

***"No sempre la recepta
és fer pinya. Si això
exclou el debat, és
contraindicat."***

No sempre la recepta és tancar files, fer pinya. Si això exclou el debat, és contraindicat.

Al PSC hi ha, de temps ençà, diversos motius de conflicte potencial, latents durant llargues temporades per més que esporàdicament emergents.

Al PSC està molt arrelat aquell principi que «els draps bruts es renten a casa».

Un principi que formava part dels nostres hàbits i, en general, dels hàbits de tots els partits.

És lògic.

Les confrontacions internes tenen sempre costos electorals.

I obren ferides.

Provenim, a més, d'una cultura defensiva pròpia d'un partit d'esquerres forjat contra

"Integració dins la pluralitat. Sense confondre, però, integració amb homogeneïtzació."

"Els problemes s'acaben coneixent distorsionats."

"Callar per prudència ja ha deixat de tenir sentit."

la dictadura.

El nostre president Joan Reventós ha estat i és el màxim exponent i zelador d'aquest principi. El principal artífex d'una tenaç, laboriosa i complexa tasca d'unificació que va desembocar en la fundació del PSC. El millor pacificador i sargidor d'esclètxes que podíem tenir.

Una immensa majoria de la gent del PSC, n'estem segurs, ens sentim hereus d'aquesta vocació d'integració dins la pluralitat.

Sense confondre, però, integració amb homogeneïtzació.

Cercant la síntesi a partir d'un espai plural. Aprofundint els nivells de pluralitat que al PSC hi ha hagut fins ara. No reduint-los.

Volem resoldre els problemes evitant, fins a on sigui possible, tota mena de confrontació.

Apostant per eixamplar un espai de sensatesa que afavo-reixi una nova integració dinamitzadora.

Però els costos de les actuals inèrcies, de deixar que les coses segueixin anant com van al PSC, són ja superiors als del conflicte.

És més, actualment ja s'estan acumulant els costos d'aquesta inèrcia negativa i els d'uns problemes interns que ja no es poden amagar, que ja han transcendit.

Els problemes s'acaben coneixent.

I, el que és pitjor, s'acaben coneixent malament, distorsionats.

Si els problemes són artificiosos i buits, si encobreixen lluites de poder, personalismes i mesquineses, els afiliats i l'opinió pública tenen dret a saber-ho.

Si són reals i deriven de posicions polítiques i projectes diferenciats, amb més motiu els afiliats i l'opinió pública tenen dret a saber-ho.

Aquesta vegada no voldríem que la prudència ens fes traïdors.

Hi ha massa asimetria entre les actituds que han esgotat fins al límit tots els possibilismes per tal de trobar solucions viables i aquelles altres que han abusat d'aquest escreix de responsabilitat.

No ens referim només, ni principalment, al darrer incident intern en la confecció de llistes.

Tot i que aquest ha demostrat que les actituds de responsabilitat i seny han esdevingut una forma de participació i cobertura en l'opacitat i l'arbitrarietat dels mecanismes d'elaboració de les nostres candidatures.

Ens referim al conjunt de la situació. A la necessitat de reconduir les coses.

Callar per prudència ja ha deixat de tenir sentit.

Si algú es pensa que el debat posa en risc la credibilitat del PSC, creiem que s'equivoca. Les baralles indesxifrables sí que li posen, però el debat, no. Al contrari, si a la transparència hi afegim senyals clars de capacitat d'autoreforma, l'efecte serà positiu.

3. LA CRISI DEL MODEL DE REPRESENTACIÓ POLÍTICA.

La crisi del PSC s'inscriu en la crisi més general del model de representació política i aquesta en la crisi de la política.

"És la pròpia política la que està en crisi."

És la pròpia política la que està en crisi. Cal repensar-la. Crisi és sempre l'avantsala de la recreació i de la reforma.

I els partits, tots, són alhora agents i víctimes d'aquesta crisi. Generen i pateixen alhora greus disfuncions.

"L'allunyament social de la política no és una moda. Té causes concretes."

Si fossin només disfuncions internes, els efectes serien també només interns.

Podria ser que la democràcia se'n ressentís relativament poc.

Però no és així.

És la pròpia democràcia la que en pateix les conseqüències. L'allunyament social de la vida política no és un fet gratuït ni una moda. Té causes concretes.

El sentit de la representació política, fonament essencial del sistema democràtic, es subverteix.

No són els electes, els dipositaris de la sobirania popular, els que controlen i marquen pautes als governs o a les estratègies d'oposició, sinó a l'inrevés.

Més aviat són els governs i els líders absoluts els que acaben controlant els grups parlamentaris.

I ho fan precisament a través de partits on l'estricta disciplina i l'ortodòxia són les que garanteixen seguir sortint a la foto als elegits.

Quan la gent té la percepció de no sentir-se ben representada pels seus elegits, no té una percepció del tot incorrecta. Està representada per elegits que tendeixen creixentment a la burocràcia.

D'aquest problema n'hi ha una certa consciència general difosa i fins i tot explícita. La moda és simplificar el problema i la solució.

Reduir-ho tot a una modificació de les lleis electorals: llistes obertes, sistema majoritari, circumscripcions petites de caràcter electiu unipersonal, limitació de mandats, etc...

Tot això té molt a veure amb el problema. És cert que són variables a tenir en compte a l'hora de pensar en millorar la representativitat dels polítics elegits. Cal amb tota seguretat fer reformes en aquesta direcció.

Però el problema s'ha de contemplar en, almenys, tres aspectes. Passa indubtablement per fórmules que obliguin més als elegits a guanyar-se l'escó entre els seus electors, però passa també per modificar el funcionament dels Parlaments i les relacions entre els poders legislatiu i executiu i passa, significativament, per uns partits que acceptin el necessari nivell de personalització de l'acció política de càrrecs electes.

"La legitimitat de la representació política l'atorguen els electors."

Per uns partits que entenguin que la legitimitat de la representació política l'atorguen els electors, no els «aparells» ni els líders carismàtics. Que els lideratges interns també els legitima la sobirania dels ciutadans i ciutadanes.

Per uns partits oberts, transparents, capaços de trobar noves formes de participació social en les decisions i en l'elaboració de projectes i opcions polítiques.
Noves formes de participació adaptades als temps, als nous hàbits socials, als canvis tecnològics i a les possibilitats que ofereixen, a les noves formes de comunicació social.

Per uns partits, però, que no confonguin aquesta participació amb estratègies electorals basades en l'auscultació de les potencials clienteles i diguin a cada grup social allò que vol sentir. Fent això s'acaben dient coses contradictòries.
Que siguin capaços de recollir els «inputs», processar-los de baix cap a dalt en síntesis successives, de l'interès particular al general.
I traduir-los a projectes capaços de ser explicats. Fent pedagogia.

Per uns partits que facin compatible la part que un procés electoral té de contracte concret i vinculant amb els electors, i l'acompleixi, amb la part que té de compromís ètic, d'il·lusió a llarg termini en la que el conjunt de la societat s'hi pugui sentir implicada.

Tot això no és gens fàcil. És un procés no ja llarg, sinó inacabable, permanent. És el procés d'aprenentatge democràtic per adaptar-se als canvis.

4. EL CAS DEL PSC.

Com que la nostra intenció no és, ni de bon tros, escriure la història del PSC, hem procurat cenyir-nos als aspectes més rellevants.

***"Governar
i reflexionar alhora
no és gens fàcil."***

Governar i reflexionar alhora no és gens fàcil.

Menys encara si en tan sols tres anys, del 79 al 82, es passa, sobtadament, a assumir una impressionant responsabilitat de govern a tantes i tantes Institucions com és el cas del socialisme català i espanyol.

Menys encara si aquestes Institucions no estan impregnades de tradició democràtica, sinó tot el contrari.

Això absorbeix persones, esforços i temps, segresta inevitablement i en gran mesura la capacitat de reflexió política. El socialisme es veu obligat a prioritzar l'acció de govern en detriment del debat.

***"Arribem a l'any 93
amb poca capacitat per
omplir de contingut el
«canvi del canvi»."***

Arribem a l'any 93 amb la tasca globalment feta.

Amb els objectius bàsics aconseguits, havent dirigit la més gran transformació del segle a Espanya (consolidació de la democràcia, obertura i modernització de l'economia i del país, incorporació plena a Europa, grans avenços en la construcció de l'Estat del Benestar, descentralització i consolidació del nou marc autonòmic...)

En alguns casos amb la tasca mal feta.

Aquesta no és ara la qüestió, per més que també en això caldria més franquesa.

Amb la tasca feta, però amb poca capacitat per formular uns nous objectius, per omplir de contingut el «canvi del canvi».

Un cert buit que no és un problema del Govern ni només del socialisme espanyol, sinó del socialisme i de l'esquerra a tot Europa.

La societat havia canviat, en bona mesura per l'efecte d'aquest govern, a un ritme més ràpid que el propi PSOE i que el seu grup dirigent.

Al 93 es produeix una victòria defensiva.

El país va preferir la continuïtat als desestabilitzadors.

La renovació no s'havia fet i aquesta victòria, difícil d'administrar, sobretot en un clima d'atacs i joc brut i irresponsable, ha tendit a fer-la més difícil.

***"Al PSC, els fronts de
les polítiques
espanyola, catalana
i municipal no sempre
han estat
automàticament
confluents."***

Al PSC, harmonitzar equilibradament els interessos que un partit té en diferents fronts polítics no és sempre una tasca fàcil.

No sempre les prioritats i les estratègies del PSC en els fronts de les polítiques espanyola, catalana i municipal han estat automàticament confluents.

Requerien un constant esforç d'harmonització i d'acurada modulació.

Un esforç que, per comoditat, per evitar tensions, per diferents causes, els nostres màxims dirigents no sempre han estat capaços de fer.

Ans al contrari, els fronts s'han anat compartimentant.

Aquesta compartimentació ha comportat, en ocasions, prioritzar les necessitats en un dels fronts, en detriment de les d'algun dels altres.

Massa sovint en detriment de la vocació del PSC per governar a Catalunya.

A vegades inevitablement, de ben segur.

Però d'altres, innecessàriament. Només per manca d'aquest esforç d'harmonització i

***"Sovint en detriment
de la vocació del PSC
per governar a
Catalunya."***

de mautiació, per manca de rigor i franquesa en el debat, per por a l'expressió de diferències: el conflicte latent porta a la paràlisi i a la impostura, el conflicte explícit sovint obre vies de síntesi.

"La posició del PSC ha estat sempre de participació, identificació, il·lusió i lleialtat envers l'experiència de govern del socialisme a Espanya."

"Això s'ha contemplat des de dues òptiques diferents: des de la identitat del PSC o amb una certa dilució d'identitat."

"No hem sabut construir al pujolisme una real alternativa política i l'hem substituïda amb un succedani autoreferencial."

La posició del PSC, de tot el PSC, ha estat sempre la de ser part activa en la formació de voluntat del socialisme espanyol i la d'absoluta participació, identificació, il·lusió i lleialtat envers l'experiència de govern del socialisme a Espanya liderada per Felipe González.

Però aquesta posició unànime, s'ha contemplat sempre des de dues òptiques diferents. I això és una constant. Molts l'hem vista sempre com una aportació feta des de la identitat del PSC.

No només pel legítim orgull d'aquesta identitat.

També perquè és una condició absolutament necessària per fer política a Catalunya. I perquè, no en tenim cap mena de dubte, una aportació des de la nostra identitat és una aportació més valuosa a l'esmentada experiència de govern socialista a Espanya. D'altres no ho han vist així.

Han cregut, al nostre parer erròniament, que aquella participació i lleialtat comportava necessàriament una certa dilució d'identitat.

En aquesta òptica s'hi han d'inscriure les raons d'alguns episodis lamentables que ara seria lacerant i estèril recordar.

En aquesta òptica s'hi han d'inscriure taticismes innecessaris i poc lúcids que han condicionat greument l'evolució recent de les coses al PSC.

En aquesta òptica s'hi ha d'inscriure l'error de participar d'una forma inadequada en els problemes interns del PSOE.

El que el PSC havia d'haver fet era la seva pròpia renovació i irradiar-la com una aportació més a la reflexió del socialisme europeu i del propi PSOE.

Aquesta era la contribució que el socialisme català, exponent d'una societat més urbana i moderna, tenia i té encara la responsabilitat de fer al socialisme espanyol.

En la política catalana no hem valorat prou bé ni contrarestat eficaçment el fenomen, certament autpíc, que és el pujolisme.

No hem sabut construir-li una real alternativa política i l'hem substituïda amb un succedani autoreferencial que periòdicament i recurrent ha estat objecte d'una simplificació en forma de discussió extremadament primària: més oposició, menys oposició; més catalanisme, menys catalanisme; més esquerranisme, menys esquerranisme; més antipujolisme, menys antipujolisme.

Arran dels acords amb CiU a Madrid del 93 fins fa poc, aquesta situació va esdevenir esquizofrènica.

Els mateixos que fins el juny del 93 deien que el PSC no feia prou oposició, opinaven després que en feia massa.

Però curiosament, en el parèntesi del procés congressual de Sitges, tornaven a dir que massa poca perquè aquest era un dels arguments que abans havien emprat en la absurda preparació del congrés.

Hi havia qui passava d'un dia per l'altre de l'extrema duresa a aturar en sec qualsevol

*"El municipalisme
pot generar la nova
idea del catalanisme,
la seva versió més
integradora i
vertebradora."*

crítica.

Obiols s'esforçava en explicar que el difícil equilibri de la situació no s'aconseguia en base a «una de freda i una de calenta», sinó afinant molt i permanentment.

En va.

S'imposaven criteris dominats per uns tactismes incapços de veure més enllà dels propers 15 dies.

Així es va acabar per desconcertar i desactivar el Grup Socialista al Parlament de Catalunya.

Quant al municipalisme, ha estat i és un dels grans senyals d'identitat del PSC.

Ha produït algunes propostes importants i no tan sols ha fet aportacions ideològiques concebudes a partir del treball colze a colze i dia a dia amb la realitat social, sinó que ha estat l'estandart tangible i visible de la capacitat de governar del socialisme català. El millor aparador d'un model i un estil que han transformat profundament les ciutats i els pobles de Catalunya.

Però no sempre s'ha produït la síntesi del municipalisme i el projecte global del PSC. Es fa difícil escatir nítidament si les causes cal cercar-les més en la insuficient sensibilitat del conjunt del partit envers la rica, absorbent i sovint dura i alhora gratificant experiència de govern municipal, i l'ha tractada instrumentalment, o bé en una tendència a confondre municipalisme amb localisme en algunes ocasions.

El municipalisme pot generar la nova idea del catalanisme, la seva versió més integradora i vertebradora.

El localisme comporta el risc de convertir-lo en l'última trinxera, en una inèrcia corporativa. Una estricta expressió de les dinàmiques polítiques locals, desprovista de l'horitzó d'un projecte polític més global.

I en aquest context arriba el Congrés de Sitges (febrer del 94). Amb alguns antecedents previs que no es poden obviar.

Al Congrés de Girona ja hi havia massa unanimitat artificial.

Reflectia les contradiccions i insuficiències de la política del PSC.

Un teló de fons de la situació que es viu a partir de les eleccions autonòmiques de 1992, marcada per alguns fets cabdals:

La renúncia de Raimon Obiols a seguir encapçalant la candidatura socialista a les eleccions al Parlament de Catalunya.

La proposta del propi Obiols d'una triple renovació del PSC, en els camps de les idees, de la imatge i dels mètodes organitzatius, coincidint, en bona part, amb els propòsits renovadors expressats poc després per Pasqual Maragall, d'eixamplar les fronteres del PSC i d'obrir un debat desbordant el seu perímetre.

Un sentiment difós i sincer de renovació en el conjunt de l'organització territorial s'anava frustrant, d'una banda perquè la renovació no era instrumentada adientment ni efectiva, i de l'altra perquè alguns reflexos conservadors la temien i la convertien en una bandera sense continguts.

El suport de CiU al Govern socialista després de les eleccions generals de 1993,

condicionant objectivament el marge d'actuació política del PSC a Catalunya. Les Conferències preparatòries de Sitges ja en foren mals precedents. La d'organització i renovació fou l'expressió caòtica de les frustracions acumulades. Les del catalanisme i Europa no van interessar prou ningú. Haviem perdut ja l'hàbit del debat.

"Sitges fou el congrés de la impotència."

Sitges fou el congrés de la impotència.

El Congrés de Sitges va fracassar en no ser capaç de donar sortida als vells problemes i als nous problemes.

Un partit que havia d'afrontar el seu futur, la seva renovació, que havia de definir una estratègia imaginativa per actuar en el nou marc polític es va embolicar en una confrontació interna estèril, sense objectius que li donessin un mínim sentit i una sortida operativa.

"Un PSC debilitat per prendre decisions i per fer política."

No és gens estrany que el resultat fos un PSC desconcertat.

Debilitat per prendre decisions i per fer política.

I així estan les coses.

5. FORMES DE FER POLÍTICA PASSEDES DE MODA.

"Tota organització requereix d'una estructura funcional i jerarquitzada."

Les estructures organitzatives dels partits polítics tenen mala premsa i se'n sol dir, impròpiament i injusta, «aparells».

Són estrictament necessàries.

Tota organització requereix d'una estructura funcional i jerarquitzada.

En un partit polític hi ha moltes i diverses tasques a fer.

I les fan, organitzadament, els centenars o milers de persones que, en els seus àmbits territorials se n'ocupen amb un gran sentit de la responsabilitat i una clara vocació de contribuir a transformar positivament la societat en la direcció determinada pels continguts ideològics que defensen.

Això no és un «aparell».

És simplement una organització.

"Es concreten disfuncions en el que en podríem dir «aparells» però ningú decideix mai crear conscientment un «aparell»."

Sovint apareixen, això sí, disfuncions que es concreten en allò que en podríem dir «aparells».

Ningú decideix mai crear conscientment un «aparell».

El que sí que passa a vegades és que un nucli molt reduït de persones, presents cada dia a les seues centrals dels partits, van omplint buits, acumulant funcions, suplint mancances, garantint funcionalitat domèstica.

Controlant el funcionament ordinari

"Un nucli molt reduït de persones van omplint buits, controlant el funcionament ordinari."

Aquest control intern es concentra i esdevé una reduïda oligarquia centralista i autoritària. Un «aparell» tendeix de forma natural a monopolitzar poder, no a difondre'l entre molta gent.

Va generant i estenent xarxes capilars de ressorts de control sobre el conjunt de l'organització a través de persones que a vegades, ingènuament, creuen formar-ne part.

Mentre aquest mecanisme funciona al servei d'una direcció política cohesionada, d'un projecte clar i compartit, no molesta practicament ningú.

Al contrari, resol els problemes més incòmodes.

Tothom consent o contribueix a consolidar-lo.

"És sempre el resultat d'un dèficit democràtic preexistent."

Però inicialment és sempre el resultat, més que la causa, d'un dèficit democràtic preexistent. És després que l'«aparell» tendeix a perpetuar aquest dèficit.

Inicialment no impedeix el debat, però la manca de debat i de participació l'enforteix. És la descohesió de la direcció política la que li dóna autonomia.

Una autonomia que creix quan aquesta descohesió comporta inhibicions o orientacions divergents.

És llavors quan la disfunció s'aguditza.

L'«aparell» acaba consistint en una forma de control pel control. S'oblida dels fins i dels objectius.

No li cal reflexionar ni renovar res. En té prou amb uns quants tòpics doctrinaris obsolets.

La seua endogàmia esdevé malaltissa. El món real, extern, deixa d'existir. Tot queda

reduit a un cercle viciós d'autoafirmació.

Llavors ja pot passar de tot.

Que s'amarrin fidelitats servint-se més de les febleses de les persones que de les seves capacitats, creant dependències en lloc de vincles personals entre companys amb uns mateixos ideals.

Que es tallin conscientment els fluxos de comunicació entre les bases i els dirigents.

Que es centralitzin informacions, decisions i mecanismes d'interpretació reglamentària.

Que es difongui rumorologia i contínues filtracions anònimes en clau interna (a vegades per part de tothom, no només els «aparells» tenen aquest vici).

Que es faci una permanent ostentació del control i del poder per tal que tothom tingui clar qui decideix.

Quan menys debat i d'altres activitats interessants es generen, més són els afiliats inactius. D'aquesta manera es prenen entre pocs les decisions i es formulen les propostes.

Naturalment en nom i representació del 100 % d'un cens sovint inflat en base al control dels mecanismes d'afiliació i, si convé, de no cobrar quotes.

Es subverteix el significat de mots com renovació, reduint-lo al percentatge de substitucions a les llistes electorals.

Substitucions que ja no es produeixen en funció de l'evolució de les idees i el projecte ni del prestigi intern o extern dels possibles candidats i candidates.

*"Converteix
la política en una acció
mecànica."*

Però el més greu dels efectes interns d'un «aparell» no és cap dels descrits.

El més greu és que mai no és conscient de la capacitat de destrucció que comporta per l'organització que pretén defensar i representar.

Que pot arribar a ser infinita, integral.

Una autodestrucció que acaba cremant també el propi «aparell» com li passa a tothom que juga amb foc.

Una destrucció que està emmascarada per una aparent lentitud en el seu desenvolupament.

L'emascaren el patrimoni d'unes sigles arrelades.

El govern a les institucions, sovint encertat i prestigiós.

Els ressorts i el «know-how» acumulats que permeten als «aparells» mantenir una certa eficàcia instrumental que substitueix la política.

La inèrcia d'uns mapes polítics relativament rígids a mig termini.

I tot això abona la ficció que amb això n'hi ha prou. Que no passa res.

Els resultats electorals no són sempre òptims, però sovint tampoc cap desastre.

I són sempre interpretables amb triomfalisme i atribuïbles, si convé, a d'altres factors.

L'«aparell» no s'adona del procés de decadència.

Converteix la política en una acció mecànica i està convençut que la política consisteix en aquesta acció mecànica.

Doncs bé, al PSC tenim un «aparell».

Un «aparell» força estàndard, aproximadament com tots.

Sortosament això ens estalvia fer ús del ric i no gaire agradable anecdotari dels darrers temps.

L'«aparell» del PSC ha formulat un pseudodiscurs i l'ha convertit en l'argument d'una mena de croada.

Consisteix en la sublimació del majoritarisme estadístic virtual, del quantitativisme mecànic viciat en origen pels dèficits de participació.

Justifica la rebel·lió de les bases, del territori, i la disfressa de propòsit de transició d'un partit oligàrquic a un partit democràtic.

Mitifica el relleu generacional i el canvi sociològic sense explicar, però, que són ambdós cooptatius i oligàrquics.

Proposa «primàries» però també cooptatives, en aquest context endogàmic, no amb participació dels electors.

Es permet el luxe d'afirmar que el PSC està vivint un «boom» de democràcia interna. Tot plegat, un gran exemple de la retòrica substituïnt la franquesa.

Un tipus de retòrica que no forma part, ni n'hauria de formar, de la cultura política del PSC.

Davant aquesta situació hi ha hagut massa inhibicions i ambigüitats.

Ho explica mot bé Robert Hughes:

«Quan les manifestacions polítiques arriben a nivells tan baixos, els fanàtics s'enrolen en la croada, però la gent sensata tendeix a rentar-se'n les mans»

Aquesta és ara la qüestió.

Que la gent sensata, evidentment majoritària al PSC, no se'n renti les mans.

Ens tenim per gent sensata que vol contribuir a redreçar la situació.

No sembla fàcil a primer cop d'ull. Però potser no és tampoc tan difícil.

Cal tan sols que unes quantes persones, poques, modifiquin les seves actituds i deixin de pensar que ells són el PSC.

Si convé els haurem d'ajudar un xic. Sense baralles, sense dinàmiques absurdes de majories i minories que no responguin a projectes polítics explícitament diferenciats.

I els haurem d'ajudar, entre d'altres raons, perquè la seva és una forma de fer política passada de moda i ens portaria definitivament a la decadència.

*"Cal que algunes
persones modifiquin les
seves actituds i deixin
de pensar que ells són
el PSC."*

*"És una forma de fer
política passada de
moda que ens portaria
a la decadència."*

6. EL RETORN A LA IDEA.

Arribats a aquest punt, hem de manifestar el nostre convenciment que el PSC ha de tornar a ser aquell partit clau per Catalunya i casa de tots els socialistes.

I per això no n'hi ha prou amb recomposar més o menys traumàticament o consensuadament la seva organització interna, els fluxos de les seves decisions.

Ni és el primer a fer ni és el principal.

El primer i principal és retornar al fi que el justifica, fer política, pensar-la, discutir-la, explicar-la, realitzar-la.

El PSC, com tants d'altres partits socialistes, pateix dels propis desfasaments.

Ens pensàvem que estàvem transformant el món i el món ens estava transformant a nosaltres sense, però, que nosaltres ens n'adonéssim i féssim el més petit esforç d'adaptació.

*"El retorn a la idea
com a matèria primera
de la política."*

En política el que al capdavant compta són les idees. I no les tenim al dia. Les hem, certament, de renovar.

Cal, doncs, el retorn a la idea com a matèria primera de la política.

6.1 LES ACTUALS REFLEXIONS DEL SOCIALISME EUROPEU.

Aquesta necessitat de reflexió i d'adaptació ideològica que estem proposant no és, d'altra banda, cap proposta original si mirem el context europeu.

*"El socialisme
i el laborisme europeus
estan reflexionant."*

Part del socialisme i el laborisme europeu l'està fent i ha avançat força en poc temps. Els laboristes britànics, amb Tony Blair al davant, estan construint un autèntic discurs renovat.

Els socialistes francesos, sota la batuta de Lionel Jospin i Martine Aubry, recollint l'herència de l'intent aparentment frustrat de ruptura de Michael Rocard, ens han donat un exemple clar de com se superen les situacions enquistades de les que semblaven irresolubles situacions de lluites internes en les que estaven abstruts.

Aquest sol fet va concitar grans suports externs i va fer rondar la victòria en les Presidencials, quan tres mesos abans estaven a punt del colapso.

Han endegat, a més, un procés de nova estructuració organitzativa que caldrà seguir amb atenció.

Adhuc al SPD alemany, tot i les seves rigideses, hi ha brots incipients de noves inquietuds.

També Romano Prodi, líder electoral de la coalició de centre-esquerra que s'enfrontarà a Berlusconi i els seus aliats amb possibilitats de victòria, formula un discurs amb idees noves i agosarades. El propi PDS, soci principal d'aquesta coalició plural, està fent front a una velocitat vertiginosa a una profunda renovació ideològica.

Podríem allargar la llista d'exemples europeus i, fins i tot, referir-nos a les experiències de l'esquerra australiana i novazelandesa.

Però el que pot ser més interessant és deixar constància de les preocupacions, les

perplexitats, les intuïcions i els nous camins que s'apunten.

L'esquerra està afrontant un greu problema d'identitat en haver d'assimilar l'actual acceleració històrica enmig de les seves pròpies mancances.

L'enfonsament comunista.

Els efectes corrosius dels casos de corrupció.

Les dificultats d'assimilació dels canvis socials provocats per la generalització de l'Estat del Benestar, traduïts en vacil·lacions sobre la seva reforma.

Les perplexitats i les dificultats de comprensió i d'interpretació de nous fenòmens com la globalització econòmica i mediàtica.

Problemes enquistats, com l'atur massiu.

I és cert que davant dels nous problemes poden produir-se tempteigs i sortides falses per la via d'enganyoses síntesis retòriques entre els vells valors i les noves realitats. Comencen a esbossar-se intuïcions i nous camins que es plantegen resituar la relació entre l'individu, la societat i l'Estat.

Assumint la necessitat de reorientar i redimensionar el paper de l'Estat.

O bé fent front a la imperiosa necessitat de trobar noves formes de fer política.

Amb una redefinició de la ciutadania.

Amb un replantejament a fons dels partits polítics, en la línia de fer-ne institucions de lliure encontre i de pensament lliure.

Es va prenent consciència de la necessitat d'un pensament global que ressitui alguns problemes i projectes a l'escala real, a l'escala de la internacionalització.

La innovació, la solidaritat i la redistribució tan sols són possibles si la humanitat sencera n'és la seva mesura.

"La línia de demarcació entre les forces progressistes i conservadores passarà cada vegada més per models oberts en front de models tancats."

Aquestes brevíssimes i parcials pinzellades sobre alguns dels camins de reflexió de l'esquerra permeten apuntar que la línia de demarcació entre les forces progressistes i les forces conservadores passarà cada cop més per l'èmfasi amb què es propugni una societat oberta enfront d'una societat tancada.

6.2 L'AGENDA D'UN NOU PROJECTE.

No ens sabem resistir a la temptació de transcriure una cita de Tony Blair.

«...per molt grans i eterns que fossin els nostres valors, la política, l'estructura del nostre partit, i fins i tot la seva ideologia, ja no reflectien aquests valors de forma tal que els trasmetés vius a la població.

Ens havíem distanciat de la mateixa societat a la que dèiem representar. L'anomenàvem «el nostre poble», mentre oblidàvem qui era(...)

(...)Hem transformat el nostre partit (...). Amb una nova política, obrint nous camins.

*"Reinterpretar i
actualitzar els valors.
Aquesta és la qüestió."*

Però no vaig entrar a la política per canviar el Partit Laborista. Vaig entrar a la política per canviar el país. I crec sincerament que si no haguéssim canviat, si no haguéssim retornat al nostre partit els seus valors renovats, si no l'haguéssim alliberat del pes d'una ideologia obsoleta, no podríem canviar el país.

No podríem guanyar, i encara que guanyéssim, no hauríem governat de la forma que la Gran Bretanya necessita...».

Reinterpretar i actualitzar els valors. Aquesta és la qüestió.

Es tracta d'assimilar i traduir a la política amb un decalatge menor del que fins ara ens podíem permetre, amb més agilitat, els corrents de pensament que ja estan presents en el debat d'idees en marcs no directament polítics i, com ja hem dit, en bona part del socialisme.

No pretenem ara llistar un temari exhaustiu. L'agenda completa de la reflexió pendent.

I menys encara proposar respostes tancades als problemes.

Un partit franc i viu no les pot tenir ni té perquè fer veure que sí.

Tan sols esbossar una pinzellada sobre alguns aspectes d'aquesta agenda. Una pinzellada que, si fos capaç de palesar la necessitat de reflexionar i de com ens ho podríem passar de bé discutint tot això i tantes coses més, ens deixaria plenament satisfets.

*"Reflexionar
des del punt de vista
de les llibertats."*

Reflexionar des del punt de vista de les llibertats.

És força absurd que, al llarg d'aquest segle, l'esquerra hagi cedit a la dreta la bandera de la llibertat.

És cert que, lamentablement i en nom dels valors de l'esquerra, s'han violat les llibertats extensament i llargament.

Però on no s'ha trencat la tradició no autoritària de l'esquerra, és aquesta qui, al llarg de la història, ha anat arrencant parcel·les de llibertat a les oligarquies dominants.

*"És l'exercici de la
llibertat el fet que més
expandeix i difon noves
llibertats."*

És l'exercici de la llibertat el fet que més expandeix i difon noves llibertats.

En tots els ordres.

Els avenços en la igualtat de drets home/dona són sortosament imparables.

I confegeixen un món nou.

On la llibertat troba, amb aquesta creixent igualtat de drets, una de les més grans vies d'expansió.

I és només un exemple.

*"Tenim uns poders
públics tendents a
control·lar-ho tot i
volar-ho fer tot."*

Tenim uns poders públics massa intervencionistes, burocratitzats, jacobins, amb vocació de grans organitzadors socials. Tendents a controlar-ho tot i a voler fer-ho tot.

*"Sortosament
prospera el principi
de subsidiarietat.
Aproximar les decisions
al seu subjecte:
el ciutadà."*

A usar discrecionalment aquesta acumulació de poder, amb el risc de propiciar arbitrarietats, clientelismes i corrupció que això comporta.
Tendents a alimentar una espiral de tutela/petició de tutela que no pot créixer indefinidament.

A confondre promulgació de normativa amb solució automàtica dels problemes.
Es fan dotzenes de Lleis que no es compleixen. Una autèntica selva legal on la norma, devaluada, s'incompleix. És un mal favor al principi de l'imperi de la Llei.

Nous espais i esquemes de llibertat requereixen, a mesura que es consoliden, noves concepcions del paper dels poders públics.

Sortosament prospera conceptualment el principi de subsidiarietat.

O de proximitat, que és més entenedor.

Però no ens hem de limitar a fer-ne la lectura de la distribució de competències entre nivells de l'administració.

Caldrà baixar un graó més: «tot allò que pugui fer la societat que no ho faci l'administració». Ni tan sols la més propera.

Subsidiarietat de l'administració respecte de la societat i de cada nivell de govern respecte de l'immediatament inferior.

Per mitjà d'aquestes relacions subsidiàries s'aconseguirà aproximar les decisions al seu subjecte: el ciutadà.

S'ha de trobar la forma de transferir, de retornar, responsabilitat i protagonisme a la societat en el seu conjunt. Hi ha coses que no han de fer els poders públics i les estan fent.

Cal palesar la inautenticitat del discurs dretà de la societat civil consistent en l'adulació retòrica, que li imposa control i li nega protagonisme real.

És lògic i desitjable que els ciutadans tinguin una percepció més clara de la relació directa que hi ha d'haver entre els impostos que paguen i les contraprestacions que reben. Amb tendència a reduir el dèficit públic.

Així és ja en alguns països on aquest fet aporta transparència i rigor al debat polític i electoral.

No estem subvalorant en absolut el paper de l'Estat. És precisament l'Estat, el poder públic, l'artífex i garant de la democràcia i dels drets individuals. Però potser sí ha de ser més lleuger, alhora que més fort i més eficient. Capaç de fer complir la norma per tal de defensar els més febles.

Un Estat que analitzi permanentment tots i cadascun dels seus camps d'actuació i decideixi què cal fer i què no cal fer.

Aixó no vol dir de cap manera renunciar a corregir desigualtats. Un objectiu central del socialisme és l'equitat, que exigeix l'efectiva assistència als incapacitats per l'autoajuda.

Però sí que vol dir uns poders públics no instal·lats en les inèrcies sinó en reforma

"L'objecte de la política no és el poder, sinó la vida en la seva complexitat."

permanent.

Els poders públics no poden ser, cada vegada més, l'eix entorn del qual gira tot. No poden decidir-ho i condicionar-ho tot.

Han d'entendre que el límit natural de les llibertats individuals és aquell que vulnera la llibertat dels altres.

Que tot el que no està prohibit, i calen raons objectivables per prohibir-ho, està permès.

Un vell principi, per cert, de l'autèntica esquerra.

L'objecte de la política, de l'esfera pública, no és el poder, sinó la vida en tota la seva complexitat.

Naturalment que cal un ordenament jurídic a grans trets similar al que regeix les nostres democràcies avançades, però cal també controlar els excessos.

Cal eixamplar els marges de la creativitat i la innovació en un món canviant que no es pot codificar sencer.

Probablement si el poder públic fos menys ostentós, menys prepotent, menys intervencionista, la dialèctica política seria més racional i ben educada.

Les alternances de govern es produirien amb menys dramatisme.

Seria menys traumàtic substituir líders.

Fins i tot potser no hi hauria tanta temptació per la conspiració i el joc brut per aconseguir el poder.

"La creixent necessitat de marcs democràtics d'abast mundial com a àmbit de decisió."

Haurem també de reflexionar sobre el fet que aquest principi de proximitat és el que fa compatible amb un ordre mundial no autoritari la creixent necessitat d'anar consolidant marcs democràtics, legítims i prestigiosos d'abast mundial com a àmbit de decisió.

La globalització fa evidents problemes que només una autoritat mundial pot acarar, que no poden ser tractats d'altra manera: els riscos del canvi climàtic i les seves conseqüències que en les pitjors hipòtesis el converteix en un problema de supervivència; les grans tensions migratòries i demogràfiques; el narcotràfic i les xarxes de delinqüència organitzada a nivell mundial; la guerra; les noves fonts i fluxos mundials de la comunicació amb el seu enorme potencial de control oligàrquic de la informació.

"La convivència entre cèl·lules heterogènies, acceptant la asimetria, és federalisme."

Però per tractar aquests problemes cal anar confegint mecanismes de convivència entre cèl·lules heterogènies que puguin conservar la seva identitat sense que d'altres cèl·lules pretenguin homogeneïtzar-les.

En base a la cooperació mútua.

En base al respecte i al reconeixement generalitzats de la llibertat i la pluralitat.

Això, se'n digui com es vulgui, és federalisme.

El seu primer horitzó és la construcció europea. No hem de construir l'Europa dels

*"L'horitzó europeu
s'haurà d'anar
eixamplant.
La globalització és
irreversible."*

ciutadans o la de les nacions, o la dels municipis o la dels estats.
Hem de construir l'Europa dels ciutadans amb totes les seves pertinences, tal com ens diu Vaclav Havel, impulsant formes polítiques que garanteixin la igualtat jurídica bàsica dels individus, acceptant normes heterogènies d'autoorganització adaptades a cada objectiu, acceptant la asimetria.
El primer pas, per a cadascun dels membres de la Unió Europea, per nosaltres també, és complir els paràmetres de Maastricht, per rigor i sacrifici que comporti. I participar activament en la Conferència Intergovernamental de 1996, sabent que no hi ha alternatives autàrquiques, que la interdependència és un fet inexorable.
I aquest horitzó federal s'haurà d'anar eixamplant.
La globalització és irreversible.

*"Hem caigut en la
trampa de contraposar
llibertat i igualtat."*

També en el terreny de les llibertats econòmiques, l'esquerra ha cedit massa banderes. Hem caigut en la trampa de contraposar llibertat i igualtat.
Ens hem mig cregut la fallàcia que l'eficiència econòmica té com a preu la desigualtat. És tot al contrari.
El progrés econòmic és una condició necessària per al desenvolupament dels objectius de l'esquerra, sorgits i formulats generalment en situacions de greus i punyents desigualtats i injustícies.
Sortosament, l'equitat social és un factor favorable per a aquest progrés.

Però aquest principi no ens resol una equació cada vegada més complexa.
Una equació en la qual els mots no són unívocs en el seu significat.
Si per llibertats econòmiques entenguéssim el «campi qui pugui», l'imperi de la llei de la selva, llavors sí que seria una bandera a cedir a la dreta, a la dreta més tronada. Però hi ha altres acepcions.
Si parlem de la cultura antitrust, la defensa i promoció de la competència com a motor del progrés econòmic, la lluita contra els privilegis corporatius, els monopolis i les concentracions de poder econòmic, llavors l'hem de reivindicar com a una bandera de l'esquerra.
I, en aquest sentit, la dreta sol ser contradictòria.
Sector a sector, cas a cas, quan la introducció de competència o la flexibilitat de la regulació que està en discussió al damunt de la taula afecta els seus interessos corporatius o gremials sempre hi està en contra.
Això té una certa lògica. És una constant històrica.

*"Els privilegis
i oligopolis són injustos
i contraris a la
igualtat."*

Els privilegis i els oligopolis no només són injustos i contraris a la igualtat, sinó que són un gran coll d'ampolla per al desenvolupament econòmic.
Perjudiquen l'eficiència, retarden la innovació, dificulten el control de la inflació i desacceleren els processos de la competitivitat, obstrueixen la mobilitat social i creen dificultats de tota mena.

També és un parany contraposar Estat i Mercat.
El mercat no és un patrimoni de la dreta ni de l'esquerra, no és susceptible d'apropriació

"El mercat no és susceptible d'apropriació ideològica."

ideològica.

És un mecanisme que la civilització ha codificat i és útil per fer, en molts casos, una òptima assignació de recursos i per al funcionament d'aspectes claus de l'organització social

I la més creativa.

És el que més s'assembla a la vida i a la seva complexitat.

Cap economia dirigida i centralitzada admet tanta innovació, tanta i tan ràpida adaptació.

Ningú no pot afirmar, com sembla a vegades que s'insinua, que abans de la formulació moderna del mercat a la segona meitat del segle XVIII, el món fos un paradís d'igualtat social.

"Això no vol dir que el mercat ho resolgui tot."

Això no vol dir que el mercat ho resolgui tot.

Genera, sovint, disfuncions i té limitacions que cal corregir o complementar.

Quan s'ha d'intervenir, s'ha de fer sense complexos.

Hi ha intervencions estratègiques segurament imprescindibles.

Però amb tècniques que en podríem dir d'acupuntura. Puntualment.

Quan els efectes de la intervenció són coneguts i contrastats.

O, si són experimentals, amb consciència clara que cal avaluar-ne els efectes, revisar-los i, eventualment, rectificar.

No hi ha fórmules magistrals i estables.

L'economia, com la política, és una ciència inexacta perquè el terreny en el que opera és complex i canviant.

Però hi ha axiomes, lleis conegudes i efectes previsibles d'algunes decisions.

Cal rigor.

No voluntarismes.

Un exemple clar de manca de rigor el tenim en la retòrica que en la política actual se sol sentir a l'entorn del problema de l'atur.

Els partits polítics solen preferir limitar-se a dir que l'atur és el problema que més els preocupa i que és la seva màxima prioritat.

I ja està.

Cal incorporar al discurs polític amb franquesa la doctrina més solvent i rigorosa fins avui elaborada sobre la lluita contra l'atur, que no és, naturalment, cap fórmula màgica.

Molts dels canvis espontanis són factors que agreugen el problema i, calen, per tant, a més de l'ortodòxia, sovint impopular, fórmules imaginatives i innovadores.

Potser convertir en feines normals dignament remunerades i el més inserides possible en els mecanismes de mercat, tasques que avui ningú no fa, amb alta rendibilitat social, encara que no directament econòmica.

Això exigeix noves polítiques que cal dissenyar i experimentar amb la màxima prioritat. En col·laboració i amb el protagonisme dels agents socials i econòmics.

Reivindicant la història de lluites del moviment sindical però conscients que els nous reptes requereixen noves respostes.

"La consciència ecològica és la més nítida solidaritat amb les futures generacions."

En qualsevol cas, la retòrica no serveix de res. Cal contraposar-hi amb decisió la franquesa i la pedagogia sobre la realitat. I, naturalment, l'acció dels poders públics perquè el mercat no ens ho resoldria.

La creixent consciència ecològica és, també sortosament, un altre dels signes dels temps.

I és transcendent.

En àmbits petits com a factor determinant de la qualitat de vida.

En l'àmbit global com a factor de supervivència.

El creixement sostenible, que genera nous condicionants i noves exigències, és alhora un problema i una esperança perquè té, en tots els àmbits, un enorme potencial com a motor de progrés econòmic.

És, potser, l'expressió més nítida en la solidaritat amb les futures generacions.

La igualtat social consisteix també, i sobretot, en difondre equitativament els nivells de llibertat real exercible, no de llibertat nominal.

Però no consisteix, això està força demostrat, en la uniformitat igualitària distribuïda i administrada des del poder públic.

"Un tema transversal i bàsic: l'educació."

Consisteix essencialment, com sempre, en un tema transversal i bàsic: l'educació.

És l'esquerra qui ha dissenyat una política per garantir a tots el dret a l'educació, el dret a la formació en els sabers humans.

No n'hi ha prou. Ara cal ampliar aquest dret.

Dret a saber ser home avui. A saber interpretar i comprendre la realitat canviant. A construir la pròpia llibertat, a progressar, a crear riquesa humana, material, cultural, cívica, a associar-se i solidaritzar-se.

El dret universal a l'educació, que va ser proclamat fa més de dos segles, relacionava ja el saber amb la responsabilitat cívica.

Però va fent-se encara realitat en processos diferents i propis de cada país.

Amb poc més d'un segle hem passat de l'analfabetisme a l'actual situació. Podem fer-ne un balanç optimista.

Alerta, però.

Que en aquesta evolució de l'escola, paral·lela a la del món, es veu clar que les forces del canvi no actuen necessàriament sempre en el bon sentit.

La nostra escola ha viscut descobertes, talls, retrocessos, represes, frenades i reforços en la seva evolució.

Diferents dosis de centralisme o d'autonomia.

De participació o de burocràcia.

De llibertat o imposició.

Cal estar sempre amatent, també i especialment a l'escola, en l'aplicació dels principis de subsidiarietat, llibertat, solidaritat.

L'extensió de la formació que volem no s'atura en el profit individual.

*"A cada pas endavant
que es fa socialment
li ha de correspondre
un progrés en educació
a l'abast de tots."*

Cada pas en la formació personal i professional, ha de tenir el seu corresponent en la formació de responsabilitat cívica en la participació en la construcció d'aquest món, d'aquesta humanitat sencera, lliure i responsable.

I en correspondència, a cada nou pas endavant que es fa socialment, li ha de correspondre un progrés en educació, que posi aquest progrés a l'abast de tots.

L'escola ara ha d'ensenyar no tant els resultats de l'avantpenúltim progrés, com el cultiu de les seves fonts, el pensament creatiu, l'expressió, la cooperació i l'ús de les velles eines i les noves: imatge, informàtica, arts, esports.

Però, també i potser sobretot, gust per la cosa pública, per la vida social i política, per la responsabilitat personal respecte als altres, comunitat, població, país, països de tot el món.

*"Hem de defensar
l'Estat del Benestar
d'aquells que el volen
deesmantellar,
però també dels seus
entusiastes acèrrims,
que el podrien posar
en perill."*

Hem de defensar l'Estat del Benestar d'aquells que el volen desmantellar, però també, i especialment, dels seus entusiastes acèrrims que el podrien posar en perill. La universalització de la seguretat i el benestar individuals, en sentit ampli, és un objectiu irrenunciable del socialisme, però no s'han de desactivar els estímuls individuals per la natural superació competitiva ni alliberar les persones de la seva quota de responsabilitat des del poder públic. També en aquesta matèria hi ha molt a discutir.

Subsidiarietat, llibertat, globalitat.

Al capdavant potser és, tot plegat, el mateix.

Una manera de seleccionar variables.

Però de baix a dalt, no a l'inrevés.

No des del poder més alt que delega en cascada allò que generosament vol delegar i creu que pot processar totes les variables.

Oblidant que les persones no són clients, sinó els titulars de la sobirania.

Des de baix.

Des de la part inalienable de sobirania que en democràcia resideix en cada individu. Una sobirania part de la qual delega quan forma part d'una família, d'una associació, d'un municipi i que delega també en forma de representació política democràtica, és a dir, reversible.

Ha fet fortuna una formulació consistent en dir «pensar globalment i actuar localment». L'hem de fer compatible amb la seva aparent antítesi: «pensar localment i actuar globalment».

*"La solidaritat és un
valor infragmentable,
de l'espècie humana
amb l'espècie
humana."*

El socialisme no es pot acotar en cada realitat interna.

Mai no ha estat així.

Sempre ha tendit a la globalitat. Ha estat internacionalista.

Si mirem les coses des del punt de vista de la solidaritat, haurem d'acceptar plenament que és un valor tan infragmentable com la llibertat.

La solidaritat interna dins de grups homogenis tendeix sempre al corporativisme, és a dir, a la insolidaritat.

Molts hem sentit dir més d'una vegada a l'Isidre Molas, quan ens explica la seva visió de què és el socialisme, que la solidaritat ha de ser de l'espècie humana amb l'espècie humana o no és solidaritat.

En un món tendent a la globalització, aquest principi es fa més evident, punyent i tangible.

La comunicació a temps real ens converteix a tots en veïns coneguts.

En un món globalitzat, convertit geoeconòmicament en un mercat interior, les desigualtats actuals són insostenibles.

O trobem vies reals per reduir-les o les tensions seran creixentment imparables.

«La prosperitat no és una substància finita que disminueix quan es reparteix, ans al contrari, quantes més persones i països la disfruten més gran és el grau de prosperitat general» (format a Bretton Woods el 1944).

"La prosperitat és una condició necessària per a l'equitat i la seva universalització, un mandat imperatiu per l'esquerra."

La prosperitat és una condició necessària per a l'equitat i la universalització de la prosperitat és un mandat imperatiu per l'esquerra. Amb tendència clara a l'equitat, és clar que sí, forçant al límit l'equitat, és clar que sí, difonent la democràcia en el seu sentit més ampli, naturalment, però no es pot avortar el desenvolupament de cap país que emergeixi de la misèria amb limitacions de caràcter egoista al lliure comerç. Els conceptes «dumping social» i «dumping ecològic», que neixen de la preocupació per la redistribució de la nova riquesa i del necessari rigor ecològic, poden esdevenir fàcilment coartades del corporativisme intern del món desenvolupat.

Ja sabíem que el correcte no era donar el peix, sinó ensenyar a pescar.

Ara hem de de saber que, a més, hem de comprar el peix i ensenyar a fer barques de pescar.

Amb els diners del peix ens compraran robots que serveixin per fer barques... Si nosaltres hem estat capaços d'aprendre a fer aquests robots.

"El «saber» és el factor clau del futur de les nostres economies."

Per això, el «saber» és el factor clau del futur de les nostres economies.

I no és gaire clar que estem essent plenament conseqüents amb aquesta realitat evident.

Per això algun dia d'aquests, algun polític -i preferiríem que fos un polític d'esquerra- s'hauria d'atrevir a dir als pescadors gallecs (és només un exemple que lliga amb el símil del peix) que defensarà els seus interessos fins a on pugui i que la societat ha de garantir-los els seus drets de ciutadans amb tota la seva dignitat.

Però que els seus fills ja no podran ser pescadors, que els que hauran de pescar són els camerunesos i que nosaltres els haurem de comprar el peix.

"No tot el tercer món està encara en condicions d'emergir a la prosperitat. Hi ha quarts móns interiors a les nostres societats occidentals."

Dissortadament hi ha una perifèria mundial amb milions d'exclusos. No tot el tercer món està encara en condicions d'emergir a la prosperitat.

I hi ha també quarts móns interiors a les nostres societats occidentals.

La solidaritat més generosa i més convencional seguirà essent per molt de temps encara un dels senyals d'identitat de l'esquerra.

*"Hi ha raons
profundes per adoptar
la voluntat d'acord
com a mètode
i com a ideologia."*

*"La divisió apriorística
és una idea criminal.
La política no és una
pel·lícula de bons
i dolents."*

En un altre ordre de coses, aquests temps de canvis sacsegen profundament totes les opcions polítiques. Generen noves contradiccions i dificultats d'interpretació a totes elles.

Modifiquen i redefeixen els espais polítics de tal manera que aquests no es corresponen perfectament i del tot amb les sigles.

Hi ha més que mai -sempre n'hi ha hagut- factors de transversalitat interpartidària que no es poden obviar.

Però això no es intrínsecament dolent.

Afavoreix la cultura de la coalició i dels pactes que ens hem d'esforçar, tots, en desenvolupar.

La mateixa complexitat i incertesa dels escenaris previsibles aconsella clarament actituds de recerca de consens amb d'altres forces polítiques.

És el que la societat espera de nosaltres.

Però hi ha raons profundes per adoptar la voluntat d'acord com a mètode de fer política.

No només com a mètode, sinó com a ideologia.

La ideologia de la unió.

No de la unitat ni de la dilució ideològica.

La unió civil entesa com un marc comú que inclou les franges de coincidència i les de discrepància.

Cal erradicar de la vida política la idea de la divisió apriorística perquè és una idea criminal.

És el ferment de tots els totalitarismes.

La política no és cap pel·lícula de bons i dolents.

Hem de recuperar el principi que mai els fins justifiquen els mitjans, ans el contrari, són els mitjans els que justifiquen els fins.

Hem d'aconseguir que la política es pugui fer en un marc de diàleg on tothom s'esforça per escoltar i comprendre les raons dels altres.

Només així podrem recuperar credibilitat i participació social.

Una de les grans paradoxes d'aquest temps de canvis és que les polítiques realment significatives, les que determinen realment un rumb encertat o errat són, en general, polítiques que tenen efectes només tangibles a mig i a llarg termini.

Això genera una gran contradicció amb les immediateses dels cicles electorals.

En funció d'aquests condicionants de la pressió electoral prioritzem malament.

Tots els partits, des dels governs i en el propi discurs polític, prioritzem allò que dóna vots o creiem que dóna vots.

És un factor addicional de distorsió de la política.

Algunes polítiques importants però de poca rendibilitat electoral haurien de tendir a ser tractades com els processos constituents.

Amb una clara voluntat de consens i de compromís d'estabilitat en la seva orientació més enllà de les possibles alternances democràtiques.

Si no es fa així, algunes reformes estructurals pendents, la prioritització definitiva del «saber» i la recerca, algunes polítiques medioambientals importants però poc espectaculars no seran mai possibles.

***"Retornar la dignitat
a la política."***

No podem prescindir, és clar, de la conjuntura.

No és el millor moment perquè aquesta vocació de diàleg sigui assumida per tothom. I és cert que hem d'aturar la dreta representada pel PP, perquè inclou en el seu si massa sectors involucionistes. Mirem només al País Valencià per comprovar-ho. Han sorgit brots preocupants de censura ideològica.

Estem en moments de crispació, d'escàndols, de joc brut, de desqualificacions com a mètode, de confusió i de mala educació.

D'intromissió de condicionants fàctics extrapolítics.

Però precisament per això hem d'intensificar els esforços per retornar la dignitat a la política. L'espiral de violència -de tota mena de violència- i de revenja sempre l'ha de tallar l'autèntica esquerra. És una de les seves funcions històriques.

***"La política catalana
en una nova situació.
No podem fallar."***

No podem prescindir, en aquesta nota de conjuntura, de la nova situació de la política catalana derivada de les recents eleccions autonòmiques.

És una situació de desbloqueig, de noves perspectives, de noves oportunitats i camins per aquells que tinguin iniciatives ambicioses i realistes.

No podem fallar.

Els espais de sensatesa són sempre transversals entre parits. Hem de contribuir a eixamplar aquests espais de sensatesa perquè això és el que requereix la situació. I perquè estem en bones condicions per fer-ho.

***"Habilitar un marc on
reflexionar
conjuntament amb la
societat organitzada,
amb els sindicats."***

Ja sabem que hem introduït simplificacions en aquest intent de temari parcial i subjectiu.

Però no ens sabia cap greu si haguéssim aconseguit que aquesta pinzellada servís per evidenciar que hem de canviar el marc de reflexió, que molts tòpics han caducat. O, per ser exactes, que hem d'habilitar un marc de reflexió que no tenim.

Un marc on reflexionar conjuntament amb la societat organitzada, amb els sindicats, amb d'altres forces polítiques.

***"Socialisme ve
d'associació.
Associació dels
individus per construir
el seu futur amb esforç
i creativitat."***

L'equació global és complexa. Però no ens ha d'espantar.

Proximitat, llibertat, unió, federalisme.

Potser no cal una paraula que sintetitzi aquests principis.

Ja la tenim.

És el socialisme del futur recuperant plenament les seves arrels etimològiques.

Socialisme ve de societat o, millor encara, d'associació.

Molts dels lectors recordaran aquell entranyable «pòster» dels primers temps del PSC en el que les classes populars avançaven decidides i l'eslògan deia: «VINDRA AQUELL DIA EN QUE EL TREBALL VENCERA». Fèiem una interpretació ingènua d'aquell text, una lectura plenament utòpica, com si el combat tingués un final. Però el text segueix

essent vigent. El treball vencerà com a expressió de l'home construint el seu futur amb esforç i creativitat. No a través de l'abús i el poder sobre d'altres. El treball vencerà perquè quan nosaltres i les futures generacions de socialistes haguem desaparegut, encara quedarà molta i molta feina per fer. I aquesta, precisament aquesta, és la grandesa del nostre projecte, del socialisme. I del PSC, que és el socialisme a Catalunya.

6.3 REFORMAR L'INSTRUMENT.

*"Un partit
ha de ser un
instrument coherent
amb els seus fins."*

Un partit ha de ser un instrument adaptat als seus fins.

Coherent amb els seus fins, amb allò que es proposa fer.

Per això cal reformar el PSC. I fer-ho al ritme que exigeixen aquests temps de canvis tal com dèiem a l'inici d'aquest document.

*"Amb la llibertat
com a principi."*

Amb la llibertat com a principi i amb la unió com a mètode.

Perquè la llibertat és l'única garantia certa de pre servejar la indispensable pluralitat. Pluralitat no és divisió, sinó enriquiment de les possibilitats de trobar resposta als nous problemes d'un món complex.

Sense por al conflicte, ans el contrari, reivindicant el conflicte com a vacuna contra la confrontació.

De la confrontació en surt com a mínim un perdedor, normalment tots. Del conflicte en poden sortir tots guanyadors.

És l'anestèsia permanent del conflicte la que porta a la confrontació.

*"Amb la unió
com a mètode."*

Però amb la unió com a mètode.

Cercant les coincidències i assumint amb normalitat les discrepàncies. Recuperant la solidaritat bàsica, la norma no escrita que les discrepàncies polítiques no comporten enenistats personals, principi que ha caracteritzat el PSC.

Sense dogmes, ni consignes, ni ortodòxies oficials.

*"Amb la radicalitat
democràtica com
a norma."*

Amb la radicalitat democràtica com a norma.

Tenint present que hi ha una única legitimitat democràtica que prové dels electors.

No hi ha una doble legitimitat interna i social.

Són els electes el compromís i el nexa entre electors i partits.

Atès que la societat només té mecanismes de control democràtic sobre els electes, si percep que els partits tenen una lògica interna que no es correspon amb la seva delegació de sobirania en els electes, que aquests estan supeditats a aquesta lògica interna, es produeix la desafecció i la malfiança.

Amb una aplicació organitzativa del principi de subsidiarietat.

On no es dilueixi la responsabilitat individual en un ens abstracte que es diu «partit».

Ni el partit del territori, ni dels sectors, ni de les tendències, ni un partit maquinària

***"Adaptat
a cada funció i a cada
objectiu."***

electoral, sinó, tal com dèiem en parlar del federalisme, un partit dels afiliats amb totes les seves pertinences, capaç de produir síntesis territorials, sectorials i transversals, de baix cap a dalt, dels centres d'interès individual als objectius més ambiciosos, organitzat i jerarquitzat però pluriforme, flexible, adaptat a cada funció i a cada objectiu.

Amb els diferents fronts polítics sense compartimentar, permeables a la participació general i integrats en un projecte global.

Debatent, població a població, la política municipal que més li convé.

Superant el baix nivell de projecte real al que ha arribat la política catalana amb un govern marcadament gestual i inercial que a partir d'ara estarà condicionat.

Aportant al tronc comú del socialisme espanyol tota la saba que siguem capaços d'aportar-hi.

Desenvolupant presència internacional.

Al Partit Socialista Europeu sobretot. Però arreu en forma de xarxa per tenir permanentment una visió contrastada de l'evolució global.

***"Volem un PSC
capaç d'obrir-se."***

Volem un PSC capaç de reformar-se.

D'obrir-se.

De ser un marc de trobada de tothom que vulgui participar d'alguna forma en les decisions que afecten l'espai de les coses públiques, de l'esfera pública.

Un marc operatiu i confortable per a tothom, afiliats i no afiliats, col·lectius i entitats.

El partit de la gent socialment activa, que vol millorar les coses, reformar-les. Dels que estan disposats a acceptar el risc del canvi.

Un instrument per reflexionar i per actuar.

***"Que no exigeixi
a ningú coincidències
al 100%."***

Un referent clar que no exigeix a ningú coincidències al 100%, que reconeix les seves incerteses i les seves contradiccions sense cap recança.

Que no té respostes tancades als problemes però que té capacitat per identificar-los i discutir-los.

Per convertir les respostes, per parcials, revisables i insuficients que siguin, en acció política.

Un PSC renovat i canviant, però fidel als seus orígens i a les seves responsabilitats, que consideri el fet català com un fet bàsic, no anecdòtic. Que segueixi essent el principal instrument de cohesió de la societat catalana.

***"Amb una ànima
societària,
no estatista."***

Amb una ànima societatària, no estatista.

Amb una concepció profunda del federalisme no limitada a una fórmula d'organització social i política, sinó arribant a la societat i als individus.

***"No hi ha model.
Només camins per
explorar."***

La pregunta és, òbviament, com es fa tot això.

No hi ha receptes, sinó processos.

Processos de reflexió permanent, per descomptat.

Llargs, de contorns incerts.

Les reformes es fan gradualment, el que no s'ha de fer es ajornar-les per manca de model clar.

No hi ha model. Només camins per explorar.

"Retornar el debat a les agrupacions."

Retornar el debat a les Agrupacions.
Fer-les vives, actives i participatives.
Canalitzar la reflexió de dalt a baix i de baix a dalt.
Apropant els líders a les bases i el partit a la societat.
Innovar activament els mètodes d'aquest debat.

"Obrir portes i finestres a l'exterior."

Obrir portes i finestres a l'exterior.
Convidar els sindicats, les oenegés, tota mena de col·lectius progressistes, no només a contrastar el resultat de les nostres reflexions, sinó a reflexionar plegats, amb la fraquesa com a mètode.
Minimitzar a només allò que sigui imprescindible la diferència entre afiliats i «orla» o entorn proper.
Tothom qui vol participar en política té dret a poder-ho fer.

"Aprofundir la sectorialització."

Aprofundir la sectorialització.
Enriquir la capacitat d'acció política de manera que es complementin en una xarxa de trama i ordit, en una única i flexible estructura organitzativa, les dimensions territorial i sectorial del PSC.

"Integrar mitjans i fins. Que els fins penetrin els mitjans."

Integrar mitjans i fins.
Evitar àmbits polítics separats d'àmbits instrumentals. Àrees d'actuació neutres, alienes als fins. Els mitjans han d'estar penetrats pels fins.
Aconseguir que cada àmbit tingui objectius fixats i els instruments.

Incorporar les organitzacions paral·leles a la dinàmica ordinària del partit.
La incorporació de les dones a la política és un fi prioritari del PSC però cal implementar processos diferents al d'una especialització endògena.
Pel que fa als joves, l'objectiu prioritari és la seva formació i aquesta ha de venir de la participació en el debat i en l'acció política, de forma que la seva experiència vital d'incorporació social plena els porti a una adhesió emocional als valors del socialisme.
Un mini-partit clònic no fa aquesta funció i ha generat un procés de desaprenentatge entre els joves, propiciant l'aparició d'un grupet amb una idea errònia del que és la política, que volen ser professionals de la política quan abans millor.
Un grupet sortosament minoritari però amb una imatge pública que no afavoreix l'apropament dels joves al PSC.

Promoure sistemes participatius de proposta i selecció de candidats i candidates a ocupar llocs de representació política.
Fer de veritat eleccions primàries.
Donant-hi entrada a electors no afiliats a través de col·lectius amb algun tipus de col·laboració estable amb el PSC.
Explorant amb cautela però amb decisió aquestes vies de participació per aprofundir-les.
Amb aquestes i d'altres noves formes de fer política hem d'anar construint el PSC

que necessitem.

Un partit que discuteixi a fons tots el temes que hem anotat a l'agenda i molts d'altres.

I sabem que no ho aconseguirem si ens reureiem i anquilosem per por dels canvis. Si no fem de la franquesa l'eina de relació entre nosaltres i amb la societat. Si no convidem els molts amics de les mateixes idees i projectes a aquesta discussió perquè col.laborin en una realització que cap partit pot ni ha de voler fer sol.

Si volem contribuir a difondre la llibertat i la fraternitat entre tots els ciutadans i ciutadanes, no ho podríem fer des d'un partit on hi hagués restriccions a la llibertat i a la pluralitat. On la fraternitat entre nosaltres hagués desaparegut. Si volem divulgar idees i fer que el nostre projecte sigui compartit per quanta més gent millor, no ho podríem fer sense tenir idees i projecte.

"Si volem aprofundir la democràcia, no ho podríem fer des d'un partit que no en fos exemple modèlic."

Si volem aprofundir més i més la democràcia, no ho podríem fer des d'un partit que no en fos exemple modèlic.

Hem de ser un partit essencialment racional i laic, eficient i ambiciós, però amb unes gotetes ben dosificades d'utopia.

"Fer política amb el cervell i amb el cor."

Hem de fer política bàsicament amb el cervell, però -tal com li agrada dir a l'Ernest Lluch- amb «papallones al cor».

7. DUES CARTES OBERTES.

Trametem aquest text a:

Tots els membres de la Comissió Executiva Nacional del PSC.

El nombre màxim possible d'afiliats i afiliades del PSC, perquè estem segurs que la immensa majoria pot compartir, a grans trets, les nostres preocupacions i poden trobar interessant la reflexió.

Ens hauria agradat ampliar-ne la tramesa a tots. No disposem de mitjans materials per fer-ho de cop, però seguirem difonent el document.

Persones no pertanyents al PSC que, per raons diverses, voldríem que tinguessin -si accepten dedicar uns minuts a llegir-nos- coneixement del que pensem.

Els directors dels principals mitjans de comunicació i alguns dels seus columnistes i redactors.

Algunes persones de fora de Catalunya, entre elles alguns dirigents del PSOE.

I el cloem amb dues cartes obertes.

7.1 CARTA OBERTA A:

JOAN REVENTÓS
RAIMON OBIOLS
PASQUAL MARAGALL
JOAQUIM NADAL
NARCÍS SERRA

Companys,

Durant els darrers temps, més intensament en les darreres setmanes, hem sentit dir - amb diferents formulacions- a molta i molta gent del PSC, i referint-se a vosaltres: «el que cal és que, a partir dels bocins d'autoritat que els resten, donin un cop de puny a la taula, conjunt i explícit, i reconstrueixin una autoritat moral interna per redreçar la situació».

Amb alguna reserva hi estem d'acord. És un gest necessari per obrir un procés de transició cap a unes perspectives sensates i viables de futur. Un gest que heu de fer precisament vosaltres perquè sou els que el podeu fer davant dels ciutadans. Però, atenció! no en el sentit d'allò que se sent també sovint: «hi ha d'haver algú que mani». No per fer una restauració. El passat ja és passat. Per fer una transició, que és molt diferent.

Una transició cap a un debat obert i participatiu. Un debat en funció del qual es vagi confegint un nou projecte. Un nou projecte a través del qual es vagin decantant els lideratges.

No us confongueu. Només hi ha dues alternatives: Un PSC capaç de fer front als reptes del futur o l'estricta decadència. No és una qüestió de fraccions ni ho pot ser mentre no hi hagi projectes explícitament diferenciats.

No és, per tant, una situació que admeti terceres vies.

Aquest gest ha de ser precisament conjunt. Si algun de vosaltres se n'inhibeix haurà perdut definitivament el seu bocí d'autoritat moral.

Teniu, per tant, molta responsabilitat i esperem molta franquesa de vosaltres. Si no hi poseu ambdues coses, no estareu a l'alçada de les circumstàncies.

Volem deixar clar que el que us fem no és un suggeriment. És un requeriment en ferm. Només per bona educació no en diem una exigència.

No ens serveixen les ambigüitats. Per això, aprofitant que aquesta carta és oberta, convidem els mitjans de comunicació a interpelar-vos sobre el nostre requeriment i a no conformar-se amb respostes ambigües.

Cordialment,

7.2 CARTA OBERTA ALS LECTORS D'AQUEST DOCUMENT.

Amics i amigues,

Si heu llegit aquestes ratlles sabreu que han estat escrites amb la mateixa passió i preocupació pel PSC que molts teniu. Les voldriem compartir.

I encara més volem aconseguir que entre tots el PSC, en contínua adaptació a les noves circumstàncies, i en defensa dels principis amb què es fundà, redreci la seva dinàmica interna per tal de ser el partit que la nostra vida política necessita, especialment en la nova situació política catalana i per afrontar noves conteses.

No hem volgut mirar els problemes tancats en nosaltres mateixos, sinó en un context més general. El moment és difícil i confús, les diverses crisis que ens pertorben se solapen i conflueixen en una crisi més global: la crisi de la vida pública, que porta al desprestigi i l'allunyament de la política.

Per això volem reivindicar la dignitat de la política.

La política no és necessàriament un joc de lluites pel poder a qualsevol preu.

Ni una administració inexorablement gegantina, malgastadora, burocratitzada i ineficient.

La política ha de ser, cada vegada més, el marc on poder exercir realment la ciutadania, un espai públic de participació i autoorganització de la convivència en la pluralitat, una síntesi dels impulsos socials per garantir les llibertats individuals i el progrés general.

Així volem fer política des del PSC.

Hem estat francs.

Tenim vocació de ser un partit útil per al conjunt de la societat catalana, per als que ens voten i per als que no ens voten, un instrument de la societat, obert, plural, transparent i participatiu.

Un patrimoni de tots.

Siguem, tots plegats, els reformadors d'aquest patrimoni.

Per això ens dirigim indisúntament a afiliats i a no afiliats, a tothom que des de la seva sobirania i autonomia individual, tingui la convicció que l'immutable imperatiu moral de la llibertat, l'equitat i la fraternitat que dèiem al començament i que caracteritza l'esquerra, la vella esquerra, la de sempre, però contínuament reformada i canviant, es pot traduir només en participació.

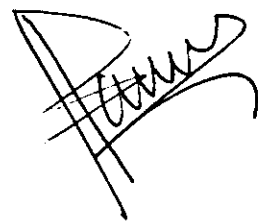
En l'exercici ple del dret i l'obligació de ser ciutadans.

Una abraçada.

Catalunya, novembre-desembre del 1995.

MARTI CARNICER

- Diputat al Parlament de Catalunya per Tarragona.
- Primer Secretari de la Federació del Baix Penedés i membre de l'Executiva Interfederacions tarragonines del PSC.

FRANCESC COLOMER

- Director General de Formació Professional del Ministeri d'Educació i Ciència.

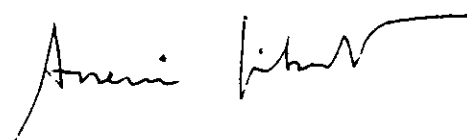
JOAN FUSTER

- Regidor Ponent de Cultura i del Districte Ciutat Vella de l'Ajuntament de Barcelona.
- Secretari d'Estudis i Programes de l'Executiva de la Federació de Barcelona del PSC.

ARSENI GIBERT

- Senador per Girona.
- Tinent d'Alcalde de l'Ajuntament de Lloret de Mar.
- Secretari d'Acció Sectorial de la Comissió Executiva del PSC.

ROSA MARTI

- Secretària de Política Territorial de la Comissió Executiva del PSC.

MARTA MATA

- Senadora per Barcelona.
- Membre de la Comissió Executiva del PSC.

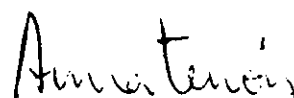
JOAN MANUEL DEL POZO

- Diputat per Girona al Congrés.
- Primer Tinent d'Alcalde de l'Ajuntament de Girona.

ANNA TERRON

- Diputada al Parlament Europeu.
- Secretària de Política Europea i Cooperació Internacional de la Comissió Executiva del PSC.

Crec que és fa un diagnòstic estimulants, imaginatiu i fonamental en el principi de la llibertat responsable. El desenvolupament de les noves actituds a potenciar, em sembla d'una valentia inusual en un món polític sovint presidit per les grans frases fetes i les gesticulacions standards. L'aposta pel foment de l'organització com a element d'estímul enfront les actituds i els comportaments del caracteritzat com a "aparell", és una distinció de gran profunditat de política democràtica.

Trobo d'especial interès l'adscripció a la tradició de l'esquerra no autoritària tan allunyada del leninisme més tronat. La pervivència de les il·lusions que feren néixer el PSC i les motivacions que ens duen a fer política. L'afirmació que al PSC li convé una sacsejada. La voluntat de ser transparents i oberts en tot moment. La franquesa política com a condició necessària per orientar el futur enfront d'un partit d'unanimitats globals. El debat lliure i obert a l'interior del partit i amb la societat com a via per la superació de la crisi del model de representació política.

És bo reconèixer que arribem a l'any 1993 amb la tasca globalment feta. D'aquí al retorn a la idea amb una clara referència als obstacles a batre de cara al futur: privilegis i oligopolis; definició del paper regenerador i limitador del mercat; polítiques de progrés i per a la reducció de les desigualtats. Cal aprofundir aquests elements clau per a la definició d'una política de futur. El tema del desenvolupament sostenible és només tímida i enunciat i requereix un gran debat.

La definició d'aparell no és restrictiva ni reduccionista: permet treballar de manera responsable per tal d'evitar conductes perniciosos i esterilitzants de la creativitat.

Les aportacions valuoses que el PSC ha fet a la governació d'Espanya haurien de fer referència a una de les pàgines més tristes de la nostra història com a projecte nacional, que és el que succeí quaranta dies abans de les eleccions de 1992. Un diumenge al matí, mentre feiem un miting electoral, el President del Govern estava en un contacte ple de significació política amb el President de la Generalitat.

Des del meu punt de vista, trobo com a mancances importants les següents: com es forja i per quins mecanismes, la capacitat de representar el partit; quina lògica d'autoritat moral cal crear per tal d'afavorir processos de selecció de personal positiva; com superar les limitacions i l'excés de personalisme i paternalisme que provoca la democràcia auscultativa: fer allò que es creu que vol la gent i no els canvis que constitueixen el programa electoral; el paper dels reformadors en el gran procés de canvi.

Crec que el plantejament simple i limitat de fer "més del mateix", si ja va ser un error polític en el seu moment, ara constituiria una prova de miopia sense precedents. És per això que aquest document és fruit d'una renovada il·lusió i la voluntat de reforçament del gran instrument per continuar transformant la societat catalana.

Lluís Armet

Em demaneu un comentari crític, però no el faré sense primer expressar un elogi. A la vostra actitud i al document que haig de comentar. Crec que és positiu que arribin a totes les persones compromeses amb un projecte polític, i a la ciutadania, les reflexions i la visió dels problemes intrapartit de responsables destacats d'aquests projectes. I és d'agrair que tot això sigui fet amb la llibertat, la sinceritat i l'obertura que caracteritza un text que encertadament tituleu *Temps de canvis*.

De les moltes coses que argumenteu i defenseu, una de les que trobo més interessants és el reconeixement de la importància que tenen en les societats avançades les qüestions que salten les fronteres dels partits. Vosaltres en treieu la conclusió que això afavoreix la cultura de la coalició i dels pactes. També podriem concloure que aquests elements de transversalitat tendeixen a suavitzar els contrastos entre els projectes polítics i, alhora, fan més difícil, per heterogènea, la seva definició; ni una cosa ni l'altra són fàcils d'assumir pels partits, sempre més preocupats per "marcar" territoris i per disposar de missatges unificats de divulgació simple. Però aquests temps de canvis necessiten institucions adaptades a la complexitat. I al diàleg, intern i extern. I a saber resoldre els conflictes combinant eficàcia i flexibilitat. Altrament dit, aquestes institucions no són eficaces si no són flexibles.

En sintonia amb l'anterior, hi ha una reflexió incisiva sobre l'eficàcia de l'acció col·lectiva en polítiques bàsiques els resultats de les quals es produeixen en un horitzó allunyat dels terminis electorals. La recerca del consens ha de guiar l'establiment d'aquestes polítiques per tal de donar estabilitat a la seva orientació. Les característiques sociopolítiques de Catalunya fan que aquí l'àmbit d'aquest tipus d'acció pugui ser, i convingui que sigui, més extens. Per a mi, és un dels dèficits de la història recent del nostre país. El consens aconseguit en el seu dia en un aspecte tan delicat com el de la llengüa hauria d'haver estimulat actuacions semblants en altres camps fonamentals per al benestar i el progrés, de les generacions presents i de les futures. La sensatesa, el seny aplicat a la política, avui és, en bona part, sinònim de consens i de concertació.

El PSC, des de la seva creació, ha manifestat un gran capacitat integradora així com de formació de quadres polítics. Ha hagut de mantenir uns equilibris difícils, però no s'ha limitat a mantenir-los sinó que, fent de la necessitat virtut, els ha sabut traduir en tensió creadora i en escola per a la tolerància i el respecte. Tot sembla indicar, malhauradament, que des de fa un cert temps aquests actius s'estan erosionant. La seva pèrdua pot afectar molt negativament al

projecte polític socialista i a les possibilitats d'obrir noves perspectives de govern a Catalunya. Espero que el sentit de responsabilitat i la lucidesa dels màxims dirigents serveixin per a redreçar les coses. No hi ha mal que duri cent anys ni PSC que ho pugui aguantar...

Vosaltres emeteu un diagnòstic sobre les causes més concretes i prosaiques dels problemes actuals d'aquest partit. Probablement és correcte, però insuficient. Així m'ho sembla. Em costa de comprendre que els aconteixements hagin evolucionat en la forma que exposeu sense introduir-hi altres elements explicatius en el terreny de les actituds d'alguns dels màxims dirigents a qui us adreceu particularment. Al cap i a la fi, tractant-se del poder, ningú ha de sorprendre's per això. En aquest sentit, potser el document és una mica asimètric. O deliberadament ingenu?. En qualsevol cas, seria una ingenuïtat deliciosa, que sempre ha estat a la base mateixa de l'encant del PSC.

Joan Cals

Les declaracions "Temps de canvi" son un exemple de franquesa, apertura i voluntat real de canvi. Ja era hora. Cal que el Partit Socialista declari sense pels a la llengua i analitzant sense por les seves limitacions i la necessitat de reformar-se. Aquest document ho fa. Denuncia l'endogàmia i l'autoengany, tàctiques improcedents per defensar-se de les disfuncions que un partit, como tota organització, genera.

El document veu amb clarividència on rau el déficit del PSC i d'on li ve a la política socialista la pèrdua creixent de credibilitat. S'ha deixat de fer política en el millor sentit de la paraula, no hi ha hagut capacitat de formular nous objectius, els partits han absorbit la feina que corresponia fer al parlament. Cal començar a donar nova forma a una organització cada cop més obsoleta -"passada de moda", diu- i distant dels ciutadans.

La segona meitat del document -"el retorn a la idea"- sembla un cant al liberalisme. No és exactament això. Al menys a mi no m'ho sembla. Estic d'acord en que el nostre problema és reinterpretar i actualitzar els valors de l'esquerra: llibertat, igualtat i fraternitat. Son valors que han fet seus tots els demòcrates. La diferència només està en la manera d'entendre'ls. Cal donar continguts a la llibertat i repensar què vol dir avui igualtat. Igualtat no és "igualitarisme" ni uniformitat. Si els partits necessiten obrir-se més a la societat i barrejar-se amb els no militants, també l'estat ha de saber renunciar a les inèrcies que impedeixen que la societat actui.

és una declaració de principis valenta i bastant insòlita en el discurs polític actual. Estic d'acord en que cal perdre la por a les polítiques impopulars -per exemple, les que han de

enfrontar-se al problema de l'atur-, cal parlar clar. La transparència hauria de ser la virtut fonamental de la política. M'agrada la idea de la transversalitat entre les diferents forces polítiques. Tots estem cansats de lluites estèrils i insensates. Fomentar el consens no vol dir sempre renunciar a les propies conviccions. Vol dir voluntat d'avançar.

Escrits com aquest son una base per l'optimisme i l'esperança. El més difícil avui és il·lusionar els ciutadans al voltant d'un projecte progressista i d'esquerreres. La burocratització dels partits i la seva ocupació gairebé exclusiva en tasques orgàniques ho fa molt difícil. Aquest document és un esforç sincer d'endegar un procés diferent. Tant de bé que no quedi com pura declaració d'intencions.

Victòria Camps

Benvolguts amics,

Em plau que us hagueu adreçat a persones com jo, que no militem dins el Partit dels Socialistes de Catalunya, tot i que li hem donat sempre el nostre recolzament crític però actiu i, al capdavant, mai no ens hem abstingut de fer-ho. El socialisme per ser viu, ha de ser més un moviment que no pas un partit. El vostre document n'és plenament conscient.

Els anomenats independents hem de ser molt cautes en els comentaris o crítiques que puguem fer al Partit, fins i tot al que el vostre Document anomena l'aparell. En tot cas, si és cert el que dieu, si l'aparell ha esdevingut un "fi en si mateix", el motiu de neguit per a tots els socialistes catalans ha de ser força gran. Els aparells anquilosats, maten. Les burocràcies partidistes, escanyen. Els administradors de maquinària i poltrona són, al capdavant, els enemics de la democràcia i del progrés. No tinc res més a afegir sobre aquest fet prou conegut.

L'única solució que se m'acut -i que té els seus riscos- és l'obertura d'un debat ideològic i teòric dins i fora del PSC, on els socialistes i els progressistes catalans es plantegin les grans qüestions obertes a l'esquerra, ara que el segle XX ha acabat del tot. (Ho va fer l'any 1989 i amb un cert esclat perquè tothom se n'adonés!) Què cal fer davant la mundialització? Davant Europa? Davant la "democràcia electrònica"? Quin és el futur del catalanisme? Com ha de ser un partit socialista avui? I tantes preguntes més.

Heu adreçat una carta oberta a uns coneguts dirigents del PSC. Em sembla força bé. Alguns són amics meus i tenen el meu respecte i la meva admiració. No crec, però, que, com dieu, ells siguin els únics que poden fer la passa vers la renovació que desitgeu. Ja tornem a ser-hi! Evidentment, comptar amb ells és important. Però la passa vers la renovació que preteneu l'han de fer els socialistes, qualsevol militant, simpatitzant, que ho vulgui. No us queixeu dels dirigents quan només us adreceu als dirigents, alguns dels quals no han fet res, o molt poc, per oposar-se a l'esclerosi burocràtica o als aparells sobirans.

Sort, i compteu amb la meva simpatia i, fins i tot, col.laboració.

Molt cordialment,

A handwritten signature in black ink, reading "Salvador Giner". The script is fluid and cursive, with the first letter 'S' being particularly large and stylized.

Salvador Giner

TEMPS DE CANVIS

1 - Sobre el document, les actituds i les intencions:

El plantegeu com un exercici de franquesa. Em sembla bé. Tant de bo fos un hàbit i no un recurs extraordinari. Parleu també de construir, o reconstruir, un espai de sensatesa. D'acord. Es exactament el que més falta ens fa.

Així que benvingut sigui. Es una bona manera d'encetar el debat del que tots parlem i no hi ha manera de fer realment.

Sincerament, em sembla massa llarg i un xic desequilibrat. Massa espai per el partit i els seus problemes. Però es un text suggestiu, interessant i fresc que sap explicar les coses que tots plegats hem comentat una i mil vegades en els últims anys.

Algú considerarà que expressa posicions d'un socialisme massa lliberal, allunyat dels valors de la socialdemocràcia europea de sempre. Jo crec que això es precisament el que el fa més interessant. Posar en primer terme la llibertat i considerar la persona (el ciutadà) com a subjecte principal de la construcció d'una societat més justa, em sembla un plantejament encertat i valent.

2 - Sobre els plantejaments més generals:

2.1 El concepte de "globalització" es prou important per la comprensió del present i el disseny del futur, però crec que hi falta un anàlisi més a fons de les seves causes i efectes: La concentració de poder econòmic, les operacions financeres que superen la possible reacció de governs i estats, la capacitat de produir efectes molt amples sobre països sencers en base a decisions preses molt lluny i per molt poca gent.

Tot això demana que el sistema democràtic sigui, també, fort, capaç de parlar de tu a tu amb els poders no-democràtics, amb recursos per impedir les posicions de privilegi i de control privat sobre la vida de milions de persones.

La qüestió del sistemes de representació política, efectivament, no es pot reduir a unes modificacions tècniques de les Lleis electorals. Però hem d'entendre que, en una societat desenvolupada com la nostra, la política competeix, malament, amb un conjunt d'altres ofertes i possibilitats que la pròpia societat genera.

Si preconitzem l'alleugeriment de l'Estat, hem d'acceptar la conseqüència implícita de que els ciutadans reeduquin la seva vida amb graus de dependència cada cop menors en relació al que n'espera.

En tenim un exemple immediat amb el que ha succeït a Espanya en els darrers anys: les febleses del regim democràtic sorgit de la transició, junt als errors d'un projecte progressista entusiasta però difícilment capaç de dirigir i reconstruir un

Estat fet a mida dels interessos de la dreta de sempre, han ajudat a la reacció dels que s'han vist directament atacats i afectats en les seves posicions de domini social i econòmic.

2.2 Des del mateix punt de vista, em falta una reflexió més específica sobre els poders mediàtics, la societat de la informació, els canvis socials que es derivaran de l'arribada de les noves tecnologies. El concepte de ciutat, el paper de l'educació que, molt encertadament, poseu en primer pla, l'espai que ha de quedar per les cultures autòctones, els efectes sobre la ocupació i els nous models de treball individual i col·lectiu.

Cal definir propostes, assumint també aquí el risc de la innovació, en relació a totes aquestes qüestions i d'altres similars. El nou ciutadà en el que pensem, protagonista de la seva pròpia història, lliure i sobirà per prendre decisions, ha de ser també un ciutadà actiu, "polític" en el millor sentit de la paraula, capaç d'entendre i d'intervenir en la majoria de decisions que afecten la seva vida diària. I això implica nous models de participació, i també nous models de partit, de relació entre governs, parlaments i ciutadans.

2.3 La major part de reflexions i propostes són útils per una societat europea, avançada, amb nivells de benestar consolidats i relativament alts que es pot plantejar objectius "democràtics" ambiciosos i complexos. Però no podem oblidar que ja no tenim la capacitat de garantir la reproducció sistemàtica dels mateixos nivells de prosperitat.

Avui som inevitablement conscients dels límits que l'explotació dels recursos naturals ens permeten.

L'aspiració, urgent i carregada de raó, dels països menys desenvolupats per omplir el gap, per guanyar la batalla de la fam i la pau, ens obliga també a modificar alguns plantejaments fins fa poc indiscutibles: Europa serà resultat d'una nova barreja de races i aportacions culturals o no serà. (I això val també per Catalunya). Per tant, fronteres obertes, creixement compartit amb el tercer món, cooperació activa i no només "solidaritat" i "ajuda", incorporació dels valors ecològics a la producció industrial, etc.

3 - Sobre el Partit i els seus problemes.

Ja ho he comentat en el primer punt. Massa espai per deleitar-se en el diagnòstic dels defectes propis, en la dissecció de comportaments negatius, en la denuncia dels "buròcrates" i les seves perversitats. Diguem-ho clar. Estem parlant d'una situació creada per el conjunt de la organització. Tots en som igualment responsables.

L'acceptació gradual dels compartiments estancs dins del partit n'es segurament la causa original: els Alcaldes i Regidors, els Diputats i Senadors a Madrid, els parlamentaris catalans. I del Partit qui s'en ocupa?. Si hi afegim

l'efecte del model de representació política que, encertadament, ens vam auto-exigir amb la Constitució del 78 tindrem el panorama complet.

L'anàlisi que en feu em sembla encertat com a descripció d'un fenomen organitzatiu, però injust amb les persones que l'encarnen. En la seva immensa majoria el que denominem "aparell" està format per gent de bona voluntat, que han donat al Partit el millor de les seves facultats i molta, molta, dedicació. Que això hagi generat, quasi imperceptiblement, vicis de comportament, interessos menys legítims del que caldria esperar i, finalment, models d'interpretació propis i erronis sobre la realitat del Partit i els seus problemes no ens hauria d'estranyar.

En tot cas, la responsabilitat ha de recaure primer sobre el conjunt de la direcció política del PSC. El tipus de lideratge, o la manca de lideratge, son factor determinants per l'aparició i creixement de fenòmens, d'altre banda, ben coneguts en altres experiències i situacions.

La solució l'hem de buscar en la pròpia acció política col·lectiva. Dins i fora del Partit. Es a dir, eliminant tant com sigui possible la frontera entre afiliats i ciutadans. Tots sabem que fora del Partit hi han milers d'autèntics militants socialistes que no volen saber res del Partit-organització que els oferim.

No ens hem d'obsessionar per el creixement orgànic, sinó per el creixement polític, per la nostra capacitat de mantenir un contacte directe, contradictori si cal, amb el màxim nombre de ciutadans susceptibles de compartir els nostres valors bàsics, es a dir amb la immensa majoria de la població. Resucitem el vell però absolutament vigent concepte de l'Isidre Molas: fem un Partit "d'amples fronteres".

Una paraula sobre el Congrés de Sitges, responsable, sembla, de tantes desgràcies. Repassem els acords que vam prendre en matèria d'Estatuts i organització. Comprovarem que la major part no s'han posat en pràctica. Ni la sectorialització ha funcionat, ni s'han aplicat de forma conseqüent els criteris de democràcia interna tan unànimement anunciats. Les "primàries" per les municipals en són la millor mostra. Però em resisteixo a admetre que això sigui responsabilitat exclusiva de "l'aparell".

4 - Sobre determinades qüestions que hi trobo a faltar.

a) La política catalana es quasi totalment absent del vostre text. I el cert es que la realitat política a casa nostra presenta prou elements específics com per no poder-ne prescindir a l'hora d'entendre la nostra situació i de formular el nostre projecte de futur. El PSC es també el resultat d'una determinada forma de néixer, d'un concepte d'unitat que potser va forçar excessivament l'anul·lació de trets que haurien d'expressar la necessària pluralitat interna que tots proclamem. Però segurament era i és difícil mantenir la cohesió interna junt al caràcter realment representatiu de la societat catalana plural complexa i

carregada de condicionals (naturalment) que el PSC sempre ha presumit de tenir com senya d'identitat pròpia.

b) El paisatge polític català, amb la presència significativa d'un partit nacionalista que va saber apropiat-se del rol de constructor de la nació recuperada. El pes excessiu de Jordi Pujol i CIU, de la mà del seu control exhaustiu sobre iniciatives de comunicació públiques i privats, ha marcat també la vida interna del PSC. La major dificultat per exercir el mateix grau d'influència que a la política espanyola o municipal, ha difusionat negativament la imatge exterior del nostre projecte per Catalunya. Així ha afectat tant al col·lectiu, el PSC, com a les persones que l'han encarnat.

Però aquest període "existencialista", pseude-constitucional, es a punt de finalitzar. Ens hem d'exigir, doncs, majors graus de llibertat i ambició per formular el nostre projecte immediat per Catalunya incloent l'objectiu explícit de recuperar els milers de vots progressistes segregats per CIU i per Jordi Pujol des del 1984. Això implica la recomposició de l'espai polític de l'esquerra a Catalunya, reforçant el paper central del PSC.

c) La construcció política d'Europa es també insuficientment tractada des del meu punt de vista. La creació d'un Partit Socialista Europeu i la formulació de propostes concretes per l'aparició de formes i camps de decisió democràtica d'abast europeu són línies imprescindibles del nostre projecte.

d) La societat catalana també ha de canviar. Els fenòmens de la immigració i de la barreja de llengües i cultures ha de ser present des d'avui si no volem que la realitat ens superi un altre cop.

e) Un element no menor serà en l'immediat futur el model de relació amb el socialisme espanyol i el nostre grau d'implicació en la seva conducció. Crec que ens toca assumir un major grau de compromís i lideratge efectiu, superant pràctiques de presència limitada en l'acció de govern i solidaritat en una sola direcció.

f) Us proposo que hi afegiu un nou capítol on, sense repetir les reflexions i anàlisi, formuleu una proposta articulada i el més concreta possible d'objectius polítics per el proper període. D'altre forma el document queda mancat d'una conclusió operativa que ha de formar part indispensable del debat que heu contribuït a llançar positivament.

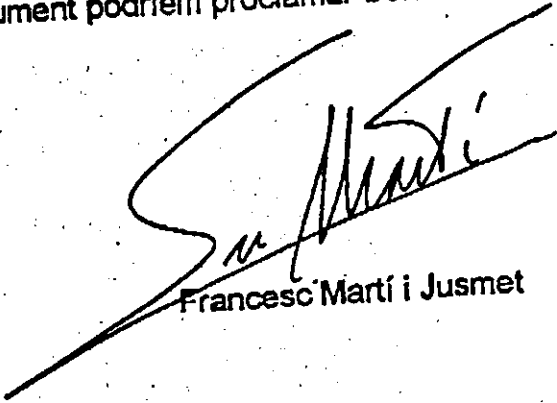
Gràcies.

Ernest MARAGALL i MIRA

Saludo "Tems de canvis" pel que representa d'oxigenació de la nostra vida política. Posa de nou a la via el tren de les idees, de les aspiracions de govern en funció lògicament d'aplicar-les, de la política com a servei al col·lectiu, de legitimació dels càrrecs no només com a representants de la mecànica electoral sinó com a expressió de la sobirania dels ciutadans.

A més el document posa de relleu la història fundacional del PSC, el mèrit indiscutible seu i de l'esquerra d'haver treballat per a una Catalunya de tots els ciutadans, germans i catalans vinguin o siguin d'on siguin, identificats en un projecte de llibertat.

A manera de resum del document podríem proclamar ben fort, "Socialisme és llibertat!"

Francesc Martí i Jusmet

UNA PRIMERA APROXIMACIÓ (MOLT RÀPIDA) AL DOCUMENT "TEMPS DE CANVI"

Josep Verde i Aldea

1. GENERALITATS

Abans que res, gràcies per la invitació a comentar el vostre Document. Considero tota inquietud benvinguda i mai no he tendit a posar sota sospita una iniciativa política, abans d'analitzar-ne i conèixer-ne abastament la intenció. Tot i que diguin que d'intencions -i sobretot de bones, l'infern ja n'està ple- la vostra em sembla mereixedora d'atenció.

Com que una de les vostres propostes és la de procedir a discutir en profunditat les qüestions que el Document presenta i totes aquelles que puguin anar-s'hi afegint, entenc que, en aquest primer moment, només s'escauen unes consideracions d'aproximació als temes.

Així:

- Aquest Document, o qualsevol altre com aquest que pretengui llançar un debat sobre la situació del Partit, sense defugir de parlar dels mals que tots sabem que d'afecten, em sembla bé.

- Entenc el Document com un afany d'airejar unes idees i donar lloc a un debat, no d'enfrontaments sinó de clarificacions i recerca conjunta de solucions vàlides sense excloure ningú.

- El primer gran problema del Document és aquest: ¿aconseguirà una resposta d'acceptació, ni que sigui condicionada, d'aquells dirigents -o de la gran majoria, almenys- als quals l'adreceu? Si no és així, ¿creieu poder suscitar un interès suficient entre un nombre considerable de militants i no militants i d'agrupacions per tal de no convertir-vos en un altre "grupet" -i ja n'hi ha alguns- que acabi enviant missatges només a través dels diaris?

Des d'aquesta posició, doncs, unes notes..

2. ¿ÉS POSSIBLE D'ACCEPTAR EL GUIÓ DE BASE DEL DOCUMENT?

El guió del document és bo. Cap dels enunciats no ha de plantejar problemes.

El contingut ja és, naturalment, una altra cosa.

Em sembla que són "qüestions poc disputades", com dinen els escolàstics, les que s'inclouen als punts 1,3,6.1. i 6.2. Fins i tot el punt 2 crec que pot ser acceptat per tothom.

Si sobre la resta del text poguéssim crear-se, encara que fos només una opinió favorable a entrar en el debat, sense prejudicar-ne les sortides, ja seria un gran què.

3. ELS COPS D'ULL CAP AL SOCIALISME EUROPEU.

Crec que en aquest punt, he de fer dues observacions principals:

1a. Els partits socialistes, o socialdemòcrates, europeus que s'estan recuperant ho fan gràcies al retrobament d'unes noves idees, certament, però assumides i pilotades per un líder aglutinador i renovador. És el cas de Tony Blair, a la Gran Bretanya i, en una certa manera, també, de Guterres, a Portugal.

L'inexistència d'un líder, alhora aglutinador i renovador, que aconseguix de fer creïble a la ciutadania les idees del socialisme que propugna és, en opinió meua, essencial. Els socialdemòcrates alemanys, d'ençà que van llençar per la finestra Helmut Schmidt pateixen una desorientació total davant els grans problemes del seu país i es passen la vida fent "girs a l'esquerra" que ni centren el partit ni interessen l'electorat.

Per contra l'exemple de lideratge a evitar és, evidentment, el que Papandreu ha i, posat al PASOK.

2ª El socialisme francès i el cas Jospin. Us hi referiu positivament. Fa uns dies ho feia també un col·lectiu del PSC anomenat "PUBLIUS" que anava més lluny que vosaltres i incitava Joaquim Nadal a ser el Jospin del PSC. Anem en compte amb les imitacions i els miratges. El PS francès segueix essent un partit de barons i camarilles que farà difícil la gestió renovadora de Jospin. I li serà cada vegada més difícil a mesura que l'impacte de les eleccions presidencials s'allunyi. Caldrà veure, per exemple, com aprofita el PSF, si en té capacitat, el deteriorament de la dreta de mans de Chirac i Juppé.

4. EL ROVELL DE L'OU O EL PARTIT DESPRÉS DE SITGES

El lideratge al PSC -entès el lideratge de la manera que he assenyalat, per exemple, a Gran Bretanya (i, per què no? a Portugal, país que sempre tendim a mirar des d'una superioritat que no té cap justificació)- és una de les claus dels problemes.

I és cert que si no hi ha líder alguna cosa el substitueix. I aquí, més val no assenyalar culpables perquè pot resultar que tots en portem alguna responsabilitat.

Posem Sitges com a fita del desgavell perquè allí va fer-se patent a tots els delegats,

que ho presenciaven amb astorament i decepció, com les màximes figures del Partit eren incapaces de donar sortida a la situació i com, en conseqüència, apareixien persones i personatges que, sense cap mandat ni autoritat moral esdevenien peces clau, amb natural afany de perdurar, i fins i tot d'enquistar-se més enllà d'aquells moment. Així es trobà una sortida que va ser absolutament falsa. Perquè només va ser sortir del pas.

¿Podem parlar-ne obertament, tots? I no necessàriament amb el text literal amb el qual vosaltres ho feu. Poden haver-hi altres òptiques. D'altres explicacions i justificacions són possibles, perquè no es tracta pas d'una pel·lícula de bons i dolents.

Sou fortament crítics respecte dels "aparells". La crítica és encertada quan aquests aparells esdevenen l'element central de l'acció política del Partit, tant endins com enfora. Però cal aprofundir el tema i remarcar que això s'esdevé quan no hi ha, per damunt de l'aparell i donant-li clares orientacions, un nucli rector de la vida política, diferenciat de l'aparell que, per essència ha de ser instrumental. L'aparell, sempre necessari, rep els inputs dels òrgans polítics rectors del Partit i no al revés.

Per aquesta raó cal entrar més a fons i reflexionar, i debatre serenament, sobre el rol dels nostres òrgans polítics.

Justificació i clarificació del paper de la CAP, que és un fruit directe de la desorientació i enfrontaments de Sitges i en pateix totes les conseqüències. Aquest és un cas clar de la necessitat de transparència que demaneu per al Partit.

Paper de l'Executiva i del Consell Nacional per tal que puguin desenvolupar el paper que els nostres Estatuts els confereixen i que no siguin simples caixes de ressonància de decisions que, en general, són preses fora de qualsevol instància democràticament elegida del Partit.

5. LES OPCIONS POLÍTiques MÉS URGENTS

Potser el document, tot i que conté prou elements generals de reflexió sobre els partits i els partits del socialisme democràtic en concret, i que l'extens punt 6.6 perfila una mena de programa genèric per al socialisme del segle XXI, no aterra suficientment per respondre a la situació concreta del PSC, tant a Catalunya com en la seva dimensió espanyola.

Cal debatre què fem a Catalunya, sobretot ara que ja tenim responsabilitats institucionals que no es limiten a l'àmbit municipal.

¿Com gestionem el nostre paper en una Catalunya políticament diferent de la que hem tingut durant més de quinze anys? No és el mateix tenir el President del Parlament i un Grup parlamentari que ja no actua sota una majoria absoluta presidencial, sinó que és la força majoritària d'una oposició que té més vots que el govern.

(TEXT RESERVAT FINS A LES 20H)

UN NOU PSC PER UNA CATALUNYA NOVA

Barcelona, 27 de novembre de 1995

Vull agrair-vos de tot cor la vostra presència.

Vull agrair també a les companyes i companys del PSC de Gràcia i a la seva comissió executiva que ens hagin reunit ací.

A Gràcia hem tingut un resultat molt bo a les eleccions del 19 de novembre. Hem pujat en vots i hem pujat en percentatge de vots.

Quan es treballa bé s'obtenen bons resultats. Enhorabona.

També vull esmentar els documents que vàreu discutir en el Congrés de la vostra Agrupació de Gràcia, que sota el lema "Idees de progrés, idees de futur" va celebrar, ara fa un any, el novembre de 1994.

Com podreu constatar, recolliré en el curs de la meva intervenció el contingut de diverses propostes que va debatre en el vostre congrés sobre la reforma del nostre partit i amb les que coincideixo plenament.

Són idees per a què el socialisme reeixi a través d'un treball de base. Dins de la societat.

Convenient la gent amb la nostra visió d'una societat millor.

Mostrant la vitalitat d'un partit que vibra. Un partit lliure i obert. Un partit innovat i reformat. Amb una organització activa basada essencialment en el protagonisme i el treball cooperatiu i voluntari de la base. Amb discussions vives i apassionades. Amb iniciativa. Amb campanyes actives.

Amigues i amics,

s'han aixecat algunes expectatives sobre la meva intervenció d'aquest vespre.

Miraré de no defraudar-les.

Sé que no heu vingut ací a escoltar crítiques sinó propostes.

Que no voleu que s'aixequin en el socialisme català banderes de discòrdia sinó exactament el contrari: banderes de reforma per garantir la concòrdia.

Tractaré de fer-ho aquest vespre.

Vinc a proposar-vos que parlem, de manera responsable i serena, del nostre partit i del projecte del nostre partit. Amb tota franquesa.

Que parlem de com millorar la vida de les nostres Agrupacions. De com fer-ne llocs vius, atractius, eficients, interessants per al treball polític i per al debat.

De com adreçar-nos als més joves i ajudar-los a què trobin el seu camí per a concretar en acció política operativa el seu idealisme.

De com implicar moltes més dones en el nostre partit. Com garantir-los una plena igualtat d'oportunitats en la política.

De com obrir les portes i les finestres del nostre partit perquè hi entri l'aire lliure de noves idees, de crítiques constructives, de col.laboracions indispensables.

De com augmentar la transparència del nostre partit. Transparència del debat, dels mètodes, de les posicions, de l'organització, del finançament.

De com respondre amb reformes concretes al desànim de tots aquells que -en el sindicat, en el moviment associatiu, en el món professional, en el cultural- ens voldrien veure reflectir millor, en tot moment, els valors del socialisme.

Els valors del socialisme en el partit dels socialistes.

Llibertat en el partit. Solidaritat en el partit. Igualtat en el partit.

De com efectuar un gran esforç d'educació política sense precedents, dins i fora del nostre partit, per a fer operativa l'afirmació que "Política vol dir pedagogia".

De com endegar un gran debat per a la reforma i la innovació del projecte dels socialistes, en aquest temps de canvis ràpids i profunds.

De com impulsar un gran debat a Catalunya per a fer realitat la nostra alternativa de govern. Un gran debat sobre les nostres propostes per a Catalunya.

De com construir l'alternativa i el partit de tots els socialistes i les socialistes d'Europa. De com impulsar un moviment internacionalista renovat.

De com participar activament en la necessària discussió sobre la crisi política a Espanya, al fil del debat que proposa el PSOE a partir de la Conferència que hem convocat des de la comissió executiva federal.

De com vèncer a la dreta espanyola en les properes eleccions del mes de març.

Una discussió d'aquest tipus no és mai, no pot ser mai inoportuna.

És sempre oportuna. Avui és necessària. Ara és necessària. Més que en qualsevol altre moment.

Perquè ara es qüestió d'anar endavant o endarrere. No hi ha terme mig.

Els qui no ens resignem al fatalisme estem per la necessitat i la urgència d'accentuar aquest debat. Dins i fora del partit.

Un procés de reflexió i d'adaptació política i ideològica. Tal com està fent l'esquerra europea.

Un debat d'idees i projectes. No de persones ni de càrrecs.

A la gent, les baralles sordes, les querelles personalistes, les tristes lluites de poder, li produeixen indiferència i malhumor.

A mi em passa exactament el mateix.

Jo no estic en aquesta mena de baralles almenys per dues raons: una de personal i l'altra política.

Deixeu-me que us comentï ràpidament la raó personal.

He patit tant per les desunions, m'han semblat sempre tan destructives, que he fet de la unió (unió dels treballadors, unió dels socialistes, unió de la gent de progrés i, en certes conjuntures, unió dels demòcrates, unió -entesa- dels catalans) el nord bàsic del meu itinerari personal.

Crec que no haig de demostrar que quan m'ha estat possible he garantit un partit unit.

Un partit de tots i per a tots.

Sense exclusions per a ningú, sense divisions estèrils, amb un respecte absolut per a totes les posicions i totes les persones.

Posicions i persones mai menystingudes o marginades, encara que fossin minoritàries. Encara que perdessin congressos.

El PSC ha estat possible, entre altres raons, per aquesta enorme potència d'integració i dinamisme que significa una direcció sempre inspirada en els valors i els mètodes del socialisme no autoritari, antiburocràtic. Amb la cohesió veritable que deriva de la convicció i no de pressions de cap mena.

Per això, com a Primer Secretari del PSC, no he volgut tenir, ni vull tenir, adversaris personals.

Naturalment, com tots els companys i companyes, lluito contra els vividors de la política i els corruptes.

Però aquests no són adversaris meus. Són adversaris del conjunt del partit. I de tots els demòcrates.

Amigues i amics,

us he dit que jo estava contra les querelles de persones i de càrrecs i a favor del debat d'idees i projectes, per una raó personal i per una raó política.

La raó d'índole política és evident.

Les coses han canviat a Catalunya. Les eleccions del 19 de novembre han marcat un canvi polític important.

Hem d'estar sòlidament cohesionats en l'acció política a dur a terme en aquest període que veu l'acabament rotund de la majoria absoluta de CiU.

Vaig proposar a l'executiva, i fou aprovat unànimement, que fos Quim Nadal qui dirigís, impulsés i coordinés l'acció política, el diàleg i les negociacions amb les altres forces del Parlament.

En Quim, que s'ha revelat en el curs de la campanya com un magnífic candidat, durà a terme aquesta tasca d'una manera excel·lent. N'estic segur.

Al seu voltant, la nostra cohesió ha de ser total.

La nova situació política a Catalunya és l'inici d'una gran oportunitat.

El PSC pot tornar a ser el partit clau per a un futur millor per a Catalunya.

El balanç de l'acció del PSC des de la seva constitució ens ha d'enorgullir.

Ha estat i és el màxim garant de la unitat civil i de la cohesió social del país.

Ha estat el gran element de transformació de les nostres ciutats, viles i pobles, gràcies a la labor dels equips de govern als municipis.

Ha fet valuoses i positives aportacions a l'acció dels socialistes a Espanya i a l'experiència de govern iniciada el 1982.

Cap partit com el nostre ha contribuït tant a la formació de responsables, gestors i governants de la democràcia, sense distinció d'origen social ni de llengua.

Cap altre partit està en tan bones condicions per a impulsar un projecte alternatiu a Catalunya, ara que el període de govern de CiU entra en declivi.

Per això ha de ser molt ferma la nostra decisió d'anar endavant. En política, o es va endavant o es va endarrere. O es puja o es baixa. Així de senzill.

Fent segons quines coses, baixarem. Fent-ne d'altres, pujarem.

Segons com fem les coses, baixarem. Segons com les fem, pujarem.

Per això el debat permanent és necessari. El debat d'idees i de projectes. A Catalunya i a Espanya.

Per a explicar-nos a nosaltres mateixos i explicar a la gent quines anàlisis i quines propostes fem davant la nova situació política a Catalunya i davant la crisi política espanyola.

El debat que defineixi les coses que hem de fer. I com hem de fer les coses.

Per a donar sentit a l'acció. Per a cohesionar l'acció. Per a fer-la autènticament eficaç.

Es el debat de l'adaptació als nous temps. La reflexió, el diàleg, la discussió en el partit. Amb passió. Sense pugnes internes. Sense desqualificacions.

I amb una gran franquesa, interna i externa.

La franquesa ens farà pujar. L'opinió pública, els nostres electors i electores, els qui no ens voten però en votarien, volen franquesa, volen transparència.

Volent credibilitat moral i política.

I hem de guanyar, a través d'aquest debat, credibilitat moral i política.

No ens manca credibilitat com a gestors. Ni com a governants.

Ens en manca en altres camps.

Ens manca quan alguns dels nostres traeix la nostra confiança i la dels electors i es corromp.

Ens manca quan oferim l'espectacle de l'endogàmia i dels petits jocs del poder i del personalisme.

Ens manca quan fem política "xifrada", sense explicacions o amb discursos vagues que recorden el comte del soldadet que no podia dir "ni sí ni no, ni blanc ni negre, ni or ni plata ...".

Ens manca quan la gent té la sensació que practiquem el secretisme, o quan ens escolta parlar amb gergues incomprendibles o amb discursos elementals i triomfalistes.

Ens manca quan la gent té la sensació que ens barallem.

I ens manca també quan té la sensació que anem a toc de pitó, amb un unanimitisme de circumstàncies.

En canvi, guanyem credibilitat quan mostrem que el món dels diners no ha de manar sobre el món de la política.

Quan mostrem que no s'està en la política per a fer diners.

Quan apareixem amb transparència, quan ens expliquem amb franquesa, quan discutim amb generositat, passió i sinceritat.

Quan mostrem que el pluralisme natural, inevitable, útil, necessari, d'un gran col·lectiu, d'un gran partit, d'un gran equip, no implica fatalment desqualificacions, rivalitats o anatemes.

Guanyem credibilitat quan mostrem que és possible un debat transparent i franc, que és possible la franquesa i el respecte en el debat.

No es tracta, naturalment, del debat pel debat, que frena i invalida l'acció.

Els moments més fecunds, més intensos, en la trajectòria política del PSC, quan hem tingut més iniciativa política, quan hem realitzat una acció més efectiva, han estat també -sempre- moments d'intensíssim debat. No podria ser d'altra manera.

Ara es tracta d'actuar i de discutir nous projectes i iniciatives.

Com en els millors moments.

Tot això requereix inserir nova sang i nova energia en la nostra organització. Activar la gent més generosa, capacitada i abnegada. Militants actius. Gent amb credibilitat, amb imaginació, amb una sòlida cultura política. Amb projectes pràctics que activin el partit. Que permetin incorporar nova gent amb ganes de treballar pels valors del socialisme.

Es tracta d'activar un moviment de fons per a innovar i reformar el treball del partit.

Aquest moviment de fons s'està produint ja en el partit. M'hi referiré al final de la meua intervenció.

Es tracta de trobar idees per a afiliar nova gent, gent activa, interessant, capaç d'aportar noves energies i nova intel·ligència de conjunt al nostre projecte.

Trobar idees per a organitzar activament la gent. Per a realitzar campanyes local efectives. Per a estimular la formació contínua dels afiliats. Per a fer més interessants les assemblees de les nostres agrupacions.

La nostra força potencial és la força del treball cooperatiu. Les activitats del partit no han de reposar en una màquina professional. El treball bàsic del partit ha de ser el treball cooperatiu, voluntari.

Cada projecte ha de tenir una atribució concreta de responsabilitats i de tasques. El treball voluntari ha de tenir la primacia en aquesta planificació.

El treball cooperatiu i voluntari, amb mètodes que assegurin el suport mutu, la iniciativa individual, la creativitat col·lectiva, en un ambient d'amistat, estimulants i agradable, és infinitament més eficaç que el treball remunerat, burocràtic.

Aquesta és una constatació elemental que mai hem de perdre de vista.

Hem subvalorat el fet extraordinari que deriva d'una organització activa dels militants. D'una organització de militants discutint de política i fent política activa.

Quan es fa la crítica de l'organització burocràtica no es fa la crítica a l'organització. Tot al contrari. Es fa la defensa apassionada de la força vital i de l'eficàcia de l'organització democràtica.

L'organització és nombrosa. Són els centenars de companys i companyes que en els seus distints àmbits territorials s'ocupen de les tasques del partit, de les múltiples coses a fer, de molt diversa índole, que li pertoquen al partit. Gent honesta, que no viu de la política sinó que fa política o, en situacions més vocacionals, viu per a la política. Però que no viu de la política. Gent generosa, amb un clar sentit de la responsabilitat i una ferma voluntat de contribuir a la transformació positiva de la societat en la direcció determinada pels valors del socialisme democràtic.

Allò que es denomina una burocràcia de partit és una altra cosa, que a vegades sorgeix. Perfectament tipificada, descrita i analitzada pels científics socials i els qui estudien les dinàmiques i les patologies dels partits polítics.

És un nucli reduït que s'instal·la en els resorts del poder intern. Que lliga fidelitats incondicionals, reparteix càrrecs, controla la distribució interna de recursos i mitjans econòmics i organitzatius, centralitza decisions, crea dependències, i tendeix a lluitar pel poder intern pel simple poder, sovint sense ni tant sols projecte polític.

Els buròcrates dels partits diuen que fan organització. Fan tot el contrari: afebleixen l'organització, la dissolen i tendeixen a substituir-la a tots els efectes. I l'efecte principal sempre és de signe conservador.

Els buròcrates generen una dinàmica que se'ls hi escapa de les mans, que agafa una lògica autònoma, de tal manera que persones honestes i respectades hi queden atrapades. És una lògica que esterilitza el debat polític i el debat de les idees.

Però l'organització dels socialistes recolza en les idees com a matèria prima. Per això les idees i l'acció que se'n deriven acaben sempre per prevaldre.

Amigues i amics,

el dia 18 d'octubre aparegué en un diari de Barcelona un article que es titulava "Allò que està naixent en el PSC".

El signaven tres companys que han deixat de formar part del nostre grup al Parlament de Catalunya: Rosa Martí, Joan Maria Abelló i Oriol Martorell (immillorables parlamentaris tots ells) i tres membres de la nostra executiva nacional: Marta Mata, Jordi Font i Arseni Gibert.

La tesi central d'aquest article, que jo comparteixo plenament, és la següent.

Que una de les característiques més definitòries dels partits socialistes és la seva capacitat d'efectuar, en paraules de Willy Brandt, "nous començaments".

Capacitat d'innovació, d'autorreforma, per adaptar-se a noves situacions, a nous reptes.

Des de la reivindicació de les millors característiques del PSC des de la seva creació, l'article feia una crida a la mobilització per la innovació i reforma del nostre projecte.

"Des dels seus orígens", es diu en aquest article, "el PSC fou atractiu perquè desenvolupava els millors aspectes de la cultura del socialisme democràtic: antiburocràtica, lliure i oberta, tolerant i oposada a tota subordinació, a qualsevol lògica de partidisme tancat".

I afegia: "Cap episodi, cap contingència, pot desmentir aquesta realitat de fons que el PSC ha de projectar amb força renovada cap al futur, si vol fer honor a les responsabilitats i esperances que en ell han estat dipositades".

Aquesta és la qüestió.

El repte de la reforma que ens interpel·la a tots. Als militants de base, als responsables del partit, als càrrecs públics del partit. Als líders del partit.

Que interpel·la també els entorns del partit. La gent de la UGT, del moviment associatiu, del feminisme socialista, de les joventuts. Als intel·lectuals i artistes que ens donen suport.

Cal un ample i potent moviment d'opinió per a la superació de les malalties i el desprestigi associats a un funcionament polític endogàmic.

Per a efectuar les reformes necessàries per a projectar amb força cap al futur un PSC renovat, obert, sense divisions ni exclusions, reconciliat amb la seva tradició de pluralisme, cohesió i obertura.

Capaç de superar amb intel·ligència i generositat tota deriva burocràtica.

No cal que us convidi a aquesta acció, perquè estic convençut que aquest és ja el determini d'una gran majoria.

Deixeu simplement que us resumeixi la meva posició, per acabar.

Amb unes negacions serenes i fermes i amb unes afirmacions il·lusionades.

Diem no als partits burocratitzats, màquines creixentment aïllades de la societat i de la realitat.

No als partits on les lògiques de grup són les qui determinen qui surt i qui no surt a la foto.

No als partits de notables, reduïts a la lògica dels càrrecs públics i dels aspirants a ocupar un càrrec públic.

No al deteriorament de la política democràtica. A l'allunyament entre els ciutadans i les institucions de la democràcia.

No a la "professionalització" dels partits que basen les seves propostes en l'auscultació de potencials clienteles, en el "marketing" i la consideració de la ciutadania com un mercat.

I diem sí als partits oberts, transparents, capaços de re-formar-se i trobar noves formes de participació.

Sí a un partit innovat i reformat, adaptat al nou temps i als nous reptes.

Sí a un partit transparent en la seva economia, que auditi permanentment els seus comptes.

Sí a un partit innovat i innovador. Amb noves propostes per al reforçament de la vida democràtica i de l'autogovern a Catalunya. Capaç de promoure sistemes participatius de propostes i selecció de candidats i candidates a ocupar lloc de representació política.

Sí a un partit d'organització millorada. Que retorni el debat a les Agrupacions. Que mantingui permanentment un debat de baix a dalt i de dalt a baix.

Sí a un partit que efectui un esforç d'educació política sense precedents, en el seu interior i de portes enfora.

Sí a un partit que projecti cap al pròxim segle els valors i la identitat del socialisme, com a projecte transformador, com a impuls emancipador.

Sí a un partit socialista que sigui socialista: fidel a la seva tradició i capaç de projectar el socialisme del futur.

Sí a un partit definitivament reconciliat amb el sindicat, en diàleg permanent amb els sindicalistes sobre la base de la independència mútua i de la comunitat d'uns valors compartits.

Sí a un partit obert al món associatiu, a les ONGS, al món del voluntariat, al món de la pràctica de la solidaritat, en el nostre país i internacionalment.

Sí a un partit obert a tots els sectors progressistes de Catalunya.

Sí a un partit de projecte. A un partit de programa. A un partit de reformes.

Catalunya necessita aquest partit socialista.

Aquest nou PSC per a una Catalunya nova.

Un instrument bàsic de la societat catalana. Obert, plural, transparent i participatiu.

Només un PSC d'aquestes característiques prendrà el relleu a la Generalitat i obrirà una nova etapa a Catalunya.

A Espanya i a Europa, els nostres companys i companyes ens volen veure desenvolupant aquest partit. Amb credibilitat i imaginació. Amb noves propostes. Un partit reformat i innovador.

Hem de treballar amb entusiasme i amb força, cap a aquesta reforma necessària. En el lloc que sigui, sabeu que podreu comptar sempre amb mi per a aquest combat.

Siguem els reformadors d'aquest patrimoni de tots, que és el nostre PSC.

Volem reformar el nostre partit per a contribuir a una necessària reforma de la política democràtica.

L'afebliment del nexa entre els ciutadans i la política no és una moda. Té motivacions molt concretes, que cal canviar.

Per això estem a favor d'una modificació del sistema electoral, que permeti una millor representativitat dels electes, una major proximitat amb els electors.

Per això estem per una revitalització de les institucions polítiques i de la vida democràtica.

Per això estem per una reforma de la política. Avui hi ha una crisi de la política. El món del sistema s'imposa al món de la vida. Per a crear de nou vida democràtica, passió política positiva, cal reformar la política i reformar els partits.

I per això estem per la reforma del nostre partit. Reformar el partit com a element de reforma de la política democràtica a Catalunya.

Demostrem-nos i demostrem que la política no és forçosament un joc de lluites pel poder al preu que sigui.

Que és el marc on exercir els nostres drets i deures de ciutadania. On impulsar els nostres projectes de futur. On fer avançar les nostres idees i els nostres valors.

Estic convençut, amigues i amics, que durem a bon port aquest procés d'innovació i de reforma. I que com en altres moments de la nostra aventura col·lectiva, farem possible l'acció, el debat i la pràctica de la fraternitat.

I el plaer d'avançar plegats.